

הצעת חוק לעידוד תעשייה עתירת ידע (הוראת שעה), התשפ"ב-2022

הגדרות 1. (א) בחוק זה -

ד ב ר י ה ס ב ר

זה מותנות בכך שהמטרה העיקרית לביצוע השקעה אינה הפחתת מס בלתי נאותה.

יודגש, כי ההטבות המוצעות הן בעלות השלכות חלוקתיות רגסיביות. כך, למשל, על פי נתוני רשות המסים הטבת הזיכוי על השקעה בחברת הייטק שניתנה לפי חוק המדיניות הכלכלית בשנת 2019, נוצלה על ידי 275 נישומים, שהכנסתם החייבת הממוצעת לשנה עומדת על 4.83 מיליון שקלים חדשים.

ההסדר השלישי, המוצע בסעיף 5 להצעת החוק, מאפשר התרת השקעה במניות כהוצאה לצורכי מס, לחברה טכנולוגית גדולה אשר רוכשת שליטה בחברה טכנולוגית אחרת - זרה או מקומית. ככלל, לפי דיני המס, השקעה במניות אינה ניתנת לניכוי באופן מיידי, ותבוא לידי ביטוי לצורכי מס רק בעת מכירת המניות, בדרך של הקטנת רווח ההון שעליו משולם מס. על פי ההצעה, בשונה מהכלל הרגיל, ברכישה העומדת בתנאים המפורטים בסעיף, יהיה ניתן לנכות את עלות ההשקעה בשיעורים שנתיים שווים, במשך 5 שנות מס לאחר השגת השליטה, כנגד הכנסתה הפיזורית של החברה הרוכשת. מאחר שתיקון זה עשוי לאפשר הטבת מס בהיקף משמעותי למספר לא גדול של עסקאות, מוצע לקבוע כי ההטבה תהיה מותנית בכמה תנאים, שיגדילו את הסיכוי לכך שתתקבל תועלת המצדיקה את מתן ההטבה.

בהקשר זה, ראוי להדגיש שההחלטה על קביעת מיקום הנכסים של תאגידים רב־לאומיים מושפעת לעיתים קרובות גם משיקולי מס. במקרים רבים, למיקומם של נכסים לא מוחשיים, ובייחוד קניין רוחני, אין זיקה למדינה שבה מייצר התאגיד ערך כלכלי; התאגיד מצידו בוחר למקם את הנכסים במדינה שמאפשרת לו תנאי מיסוי הנוחים לו. מדובר בנקודת תורפה משמעותית במשטר המיסוי הבינ־לאומי הקיים, שממשלות רבות מנסות בשנים האחרונות למוער את נזקה. כתוצאה מכך, היתרון הפוטנציאלי המרכזי ביבוא לישראל של נכסים לא מוחשיים בידי תאגיד רב־לאומי, נוגע לרישום ההכנסות ברוטו לצורכי מס. במקרה שבו אין אינדיקציות לכך שלגידול האמור ברישום ההכנסות בישראל נלווית צמיחה של ממש בפעילות הכלכלית עצמה. כך, למשל, כפי שמבירות מוצר שגרשמות במקלט מס שבו ממוקם הקניין הרוחני, במקרים רבים לא מעידות על ערך כלכלי אמיתי שמייצר התאגיד במקלט המס, כך גם עצם הבאת הקניין הרוחני ממקלט המס לישראל, לא בהכרח תייצר ערך כלכלי משמעותי בישראל. כמו כן, לפחות בחמש השנים הראשונות שלאחר ביצוע הרכישות ומיקום הקניין הרוחני בישראל, לא צפוי גידול בתשלום המס, שכן הפחתת עלות המניות צפויה להקטין את ההכנסה החייבת של החברות הישראליות.

כללי ענף ההייטק הישראלי שמר בשנים האחרונות, ועד לפני כמה חודשים, על נתוני פעילות טובים יחסית, הן ברמת ההשקעות והן ברמת השכר, למרות המשבר הכלכלי שפקד את המדינה בשל התפשטות נגיף הקורונה. על אף הנתונים המעוררים כאמור, התחרות בין מדינות על מיקום פעילותן של פירמות, בעיקר בתחום הטכנולוגיה, ועל מיקום רישום הכנסותיהן, מצריכה הקצאת משאבים לשימור ישראל כיעד אטרקטיבי להשקעות. לשם כך, ובהמשך לתיקון מס' 73 לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, שנעשה במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016, לשם השגת מטרה דומה, מוצע לקבוע בחוק זה הטבות למשקיעים בחברות הייטק ישראליות וכן הטבות לחברות בגין רכישת חברות אחרות או מיזוג עם חברות אחרות, שהקניין הרוחני שלהן רשום בישראל ומרכז פעילותן בישראל. ההסדר המוצע בחוק זה נדרש גם על רקע פקיעת הטבות המס שנקבעו בסעיפים 20 ו-21 לחוק המדיניות הכלכלית לשנים 2011 ו-2012 (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (להלן - חוק המדיניות הכלכלית), בסוף שנת 2019.

שני ההסדרים הראשונים המוצעים בהצעת חוק זו, מטרתם עידוד השקעות של גורמים בעלי הון עצמי, לרבות איגוד של מחזיקים כאמור, בחברות טכנולוגיות בשלבים התחלתיים של פעילותן (להלן - חברות הזנק). משקיעים אלה הם פעמים רבות גם משקיעים אסטרטגיים אשר להם ניסיון בשוק הטכנולוגי, והחברות שבהן מבוצעות ההשקעות נהנות גם מהניסיון שהמשקיעים מביאים יחד עם השקעתם.

ההסדר הראשון, המוצע בסעיף 2 להצעת החוק, מקנה זיכוי ממס למשקיעים פרטיים אשר מבצעים השקעות בחברות הזנק בגובה של סכום ההשקעה המוכפל בשיעור מס רווח ההון שחל על המשקיע, ובכך מוזיל את עלות ההשקעה בחברות אלה.

ההסדר השני, המוצע בסעיף 3 להצעת החוק, מאפשר את דחיית תשלום המס על רווח ההון במכירה של חברה טכנולוגית, לבעל מניות אשר משתמש בחלק מהתמורה מהמכירה לצורך השקעה בחברת הזנק. בפועל, ההטבה הניתנת למשקיע אשר עומד בתנאים למתן ההטבה, היא דחיית מס לתקופה ארוכה - אם חברת הזנק מצליחה, והשתתפות המדינה בהפסד - אם חברת הזנק נסגרת בלא הגעה למימוש רווחים. יובהר, למען הסר ספק, כי תשלום המס בפועל במקרה של הצלחת חברת הזנק, יהיה תלוי בכך שלרשות המשקיע לא עמדו קיזוזים, זיכויים וניכויים שונים שלהם היה זכאי במועד שאליו נדחה החיוב במס. עוד יצוין, למען הסר ספק, שכל ההטבות המוצעות בחוק

"בעלות", בנכס לא מוחשי מוטב – בעלות מלאה בנכס, לרבות רישיון ייחודי לגבי שתקופת תוקפו אינה מוגבלת מכוח תנאי הרישיון; לענין זה, "רישיון ייחודי" – רישיון המעניק לבעליו זכות ייחודית לפעול לגבי הנכס כאילו הוא בעל הנכס, למעט היכולת להעביר בעלות בנכס, ומגביל את בעל הנכס מפעול לגבי הנכס כאילו הוא בעל הנכס או להרשות לאחר לפעול כאמור;

"הכנסה טכנולוגית", "הכנסה טכנולוגית מועדפת", "מפעל טכנולוגי" ו"נכס לא מוחשי מוטב" – כהגדרתם בסעיף 51 לחוק לעידוד השקעות הון;

"השקעה בחברת מו"פ" – השקעה במוזמן של משקיע, בחברת מו"פ, אשר בשלה הוקצו לו מניות בחברת המו"פ;

"חברה מועדפת" ו"ידע" – כהגדרתם בסעיף 51 לחוק לעידוד השקעות הון;

"חברת מו"פ" – חברה שהתאגדה בישראל ועיקר פעילותה בישראל, שאינה בתי-חברה כהגדרתה בסעיף 76 לפקודה ושמתקיימים לגביה התנאים המפורטים בפסקאות להלן:

(1) מיום התאגדותה לא היה רשום נייר ערך כלשהו שלה למסחר בבורסה;

ד ב ר י ה ס ב ר

הבעלות בנכס, מוצע לקבוע שיראו את מי שיש בידו בעלות כלכלית מלאה בנכס מכוח רישיון כבעלים של הנכס לצורך החוק, וזאת אף על פי שמבחינה פורמלית הבעלות המלאה בנכס לא הועברה לידי.

להגדרה "חברת מו"פ" – בסעיפים 2 ו-3 מוצעות הטבות שיינתנו למי שמבצע השקעה בחברת מו"פ. ההגדרה של חברת מו"פ נועדה לכלול במסלולי ההטבה חברות הזנק בשלבים הראשונים של פעילותן (עד לשלב ה-seed). תכליתם של התנאים השונים המנויים בהגדרה היא לוודא שמדובר בחברה טכנולוגית מתחילה, אשר ממלאת את החובות המוטלות עליה לפי דיני המס. התנאים שנקבעו מבוססים על התנאים שהיו קיימים בהגדרה "חברה מתחילה" בסעיף 20 לחוק המדיניות הכלכלית. ואולם מוצעים כאן גם כמה שינויים שנועדו לפתור קשיים שנמצאו בהגדרה האמורה, וליצור קוהרנטיות בין התנאים בחוק המוצע ובין ההוראות הקבועות בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959 (להלן – חוק לעידוד השקעות הון), אשר גם בהן נקבעו הטבות מס לחברות טכנולוגיות.

על פי ההגדרה המוצעת, מלבד הדרישה הבסיסית שהחברה התאגדה בישראל ועיקר פעילותה בישראל, חברה יכולה להיחשב לחברת מו"פ רק אם אינה "בת חברה" כהגדרת מונח זה בסעיף 76 לפקודה (כלומר, היא אינה חברה שמניות שלה המייצגות לא פחות משמונים אחוז מהון המניות, הן בידיהן או בשליטתן של חברות שאינן חברות מעטים כמשמעותן בסעיף 76 האמור). כמו כן, כדי להיכנס לגדר המונח "חברת מו"פ", על חברה לעמוד בכמה תנאים נוספים כמפורט להלן:

התנאי הראשון הוא שהחברה אינה נסחרת בבורסה. התנאי השני הוא שהיא עומדת בדרישות הקבועות בפסקאות (2) עד (5) להגדרה "חברה מועדפת" לחוק לעידוד השקעות הון, כלומר, שהשליטה והניהול של

בסעיף 6 המוצע, מוצע לתת פטור ממס למוסד פיננסי זר על הכנסותיו מריבית, דמי ניכיון או הפרשי הצמדה, שבהם נושאת חברה טכנולוגית ישראלית כחלק מההחזר על ההלוואה שנתן לה המוסד הפיננסי הזר, כל זאת לפי התנאים המפורטים בסעיף. קביעת הפטור המוצע עשויה לסייע בהורדת העלויות המושגות על חברות טכנולוגיות ישראליות בגיוס אשראי ממוסדות פיננסיים זרים המתמחים במתן אשראי לחברות טכנולוגיות.

לבסוף, מוצע לקבוע כי יוארך תוקף סעיף 92 לפקודה מס הכנסה (להלן – הפקודה) אשר מקנה הטבה דומה להטבות הניתנות בחוק זה, בשל השקעות בחברות מחקר ופיתוח אשר מונפקות בבורסה, ואשר נקבע כהוראת שעה ל-5 שנים בחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 220 והוראות שעה), התשע"ו-2016 (ס"ח התשע"ו, עמ' 648) (להלן – הוראת שעה התשע"ו).

נוסף על כך כדי לעודד את השימוש בחוק ובהטבה המוענקת בו, מוצע לקבוע כי מסלולי ההטבה הקבועים יופעלו כהוראות שעה מיום תחילתו של חוק זה ועד לסוף שנת 2025, כלומר ההטבות המעוגנות בהם יינתנו לגבי התקופה האמורה. לקראת תום תקופה זו, הממשלה תקיים הערכה של אופן יישום החוק המוצע ומידת הגשמתו את המטרות העומדות בבסיסו, ועל פי זאת תבחן את הצורך בהארכתה לתקופה נוספת.

סעיף 1 לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע הגדרות למונחים שנעשה בהם שימוש בחוק המוצע.

להגדרה "בעלות", בנכס לא מוחשי מוטב – מוצע לקבוע שהמונח בעלות יכול בעלות מלאה בנכס הלא מוחשי המוטב. נוסף על כך, בשל מקרים שבהם עקב תנאים רגולטוריים או אחרים יש קשיים בהעברה פורמלית של

(2) מתקיים בה האמור בפסקאות (2) עד (5) להגדרה "חברה מועדפת" שבסעיף 51 לחוק לעידוד השקעות הון;

(3) היקף ההכנסות הטכנולוגיות הכולל של החברה מיום התאגדותה עד תום השנה שקדמה לשנת המס לא עלה על 4.5 מיליון שקלים חדשים, והיקף ההכנסות הכולל של החברה באותה תקופה לא עלה על 12 מיליון שקלים חדשים;

(4) היקף ההשקעות בחברה, וההלוואות שניתנו לה מיום התאגדותה, אינו עולה על 12 מיליון שקלים חדשים;

(5) ההוצאות של החברה, המסווגות כהוצאות מחקר ופיתוח לפי כללי החשבונאות המקובלים (בהגדרה זו – הוצאות מחקר ופיתוח), בשלוש השנים שקדמו לשנת המס, ואם הוקמה החברה במהלך שלוש שנות המס האמורות – בתקופה שממועד הקמתה, היו בשיעור של 7% לפחות בממוצע לשנה מסך הכנסות החברה, ומתקיים בחברה אחד או יותר מהתנאים הקבועים בפסקאות משנה (א) עד (ד) של פסקה (2) להגדרה "מפעל טכנולוגי מועדף" שבסעיף 51כד לחוק לעידוד השקעות הון;

(6) 70% לפחות מהוצאות החברה, בתקופה שמיום התאגדותה עד תום השנה שקדמה לשנת המס, היו הוצאות מחקר ופיתוח שהוצאו לשם פיתוחו של נכס לא מוחשי מוטב המבוסס על מחקר ופיתוח שבוצעו בחברה (בהגדרה זו – נכס בפיתוח);

(7) הנכס בפיתוח וכל הזכויות הנובעות ממנו הם בבעלות החברה מיום היווצרו; לעניין זה, רכשה או קיבלה החברה את מלוא הזכויות בנכס בפיתוח מאחד מאלה, לשם המשך פיתוחו של הנכס, יראו את החברה כאילו מתקיים בה התנאי האמור בפסקה זו;

(א) יחיד, אחד או יותר, שהנכס בפיתוח היה בבעלותו באופן בלעדי מיום היווצרו עד העברת מלוא הזכויות בו לחברה;

ד ב ר י ה ס ב ר

או חברה שצמחה בקצב מהיר בשנים האחרונות. כמו כן, ובדומה לתנאי שחל על מפעל טכנולוגי מועדף לפי הסעיף האמור, הוצאות המו"פ שלה צריכות להיות בשיעור של 7% לפחות מהכנסות החברה.

על פי התנאי השישי והשיביעי, כדי להיכלל בהגדרה של חברת מו"פ, נדרש שיהיה בבעלותה של החברה נכס לא מוחשי אשר פותח בחברה עצמה או במוסדות מחקר או אצל יחידים, זאת בדומה לתנאי אשר נדרש לגבי חברה מתחילה בחוק המדיניות הכלכלית. יובהר, שבשל השלבים ההתחלתיים של החברות האמורות, אין הכרח כי יירשם פטנט על הנכס הלא מוחשי שבידי החברה כדי שתעמוד בתנאי זה, אלא די בכך שהוצאות החברה הוצאו לשם פיתוחו של נכס אשר יש לו פוטנציאל להיות נכס לא מוחשי מוטב. הוצאות אלה צריכות לעמוד על 70% לפחות מהוצאות החברה בתקופה הנבחנת.

עסקיה מופעלים בישראל, שהיא אינה חברה משפחתית, חברה שקופה או קיבוץ לפי הפקודה, שהיא מנהלת פנקסים ומדווחת כנדרש לפי הפקודה, ושהיא או בעל תפקיד בה לא הורשעו בעבירות מס המנויות בפסקאות הנוכרות לעיל.

לפי התנאי השלישי והרביעי, נדרש שהיקף ההכנסות הטכנולוגיות הכולל של החברה, מיום התאגדותה עד תום שנת המס הקודמת לשנה שלגביה נבחנת עמידתה של החברה בהגדרה, לא עלה על 4.5 מיליון שקלים חדשים. כמו כן, נדרש שהיקף ההשקעות בחברה, ההכנסות הכלליות שהפיקה או שנצמחו לה וההלוואות שניתנו לה מיום התאגדותה עד המועד שבו נבחנת עמידת החברה בהגדרה (מועד ההשקעה), ולרבות כספי ההשקעה עצמה, אינו עולה על 12 מיליון שקלים חדשים.

על פי התנאי החמישי, צריך להתקיים בחברה התנאי הקבוע בפסקה (2) להגדרה "מפעל טכנולוגי מועדף" שבסעיף 51כד לחוק לעידוד השקעות הון, ולפיו החברה צריכה להעסיק עובדי מחקר ופיתוח בהיקף מהותי או להיות חברה שהושקע בה סכום מהותי מקרן הון סיכון

(ב) מוסד יוצר שהנכס בפיתוח היה בבעלותו מיום היווצרו עד העברת מלוא הזכויות בו לחברה; לעניין זה, "מוסד יוצר" – כל אחד מאלה:

(1) מוסד להשכלה גבוהה או מוסד מחקרי כהגדרתם בסעיף 9(29) לפקודה;

(2) בית חולים, או תאגיד בריאות כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985¹;

(3) חברה העוסקת דרך קבע במסחר ידע שנוצר בגופים כאמור בפסקאות משנה (1) ו-(2);

(4) מינהל המחקר החקלאי שבמשרד החקלאות ופיתוח הכפר;

(5) מרכז מחקר ופיתוח אזורי הנתמך בידי משרד המדע החדשנות והטכנולוגיה, כמשמעותו בחוק לעידוד מחקר ופיתוח;

"חוק לעידוד השקעות הון" – חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959²;

"חוק לעידוד מחקר ופיתוח" – חוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, התשמ"ד-1984³;

"מועד ההשקעה" – המאוחר מבין אלה:

(1) המועד שבו המשקיע שילם לחברת המו"פ את סכום ההשקעה בחברת המו"פ;

(2) המועד שבו הקצתה חברת המו"פ למשקיע את המניות כנגד השקעתו בחברת המו"פ;

"מחקר" ו"פיתוח" – כהגדרתם בחוק לעידוד מחקר ופיתוח;

"המנהל" – המנהל כהגדרתו בפקודה, לרבות מי שהמנהל הסמיכו לעניין חוק זה;

"משקיע" – יחיד, חברת מעטים כמשמעותה בסעיף 76 לפקודה, או שותפות;

"הפקודה" – פקודת מס הכנסה⁴;

"קרוב" – כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה;

"שותפות" – שותפות שאושרה לעניין זה על ידי המנהל לפי בקשה שהוגשה לא יאוחר מ־90 ימים ממועד הקמתה או שותפות רשומה לפי פקודת השותפויות [נוסח חדש], התשל"ה-1975⁵, שמתקיימים לגביה שני אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

להגדרה "משקיע" ו"שותפות" – ההטבות בסעיפים 2 ו-3 לחוק המוצע מיועדות למשקיעים פרטיים אשר בוחרים להשקיע בחברת מו"פ, ולא לחברות השקעה גדולות שזהו עיסוקן. כדי להרחיב את מעגל המשקיעים הפוטנציאליים בחברות מו"פ, מוצע לקבוע שגם שותפות כהגדרתה המוצעת וחברת מעטים כמשמעותה בסעיף 76 לפקודה, ייחשבו למשקיע. בכל הנוגע לשותפויות, לא מדובר בהרחבה של חוק המדיניות הכלכלית שפקע ב־2019.

להגדרה "מועד ההשקעה" – בהסדר המוצע יש חשיבות להגדרה מדויקת של מועד ההשקעה בחברה, מכיוון שבמועד זה צריכים להתקיים חלק מהתנאים המזכים בהטבה, ונוסף על כך ממועד זה מונים את התקופה שבה ניתנת ההטבה. מוצע להגדיר את מועד ההשקעה כמועד שבו המשקיע שילם לחברת המו"פ את סכום ההשקעה המזכה, כלומר המועד שבו העביר לחברה את המזומן המושקע, או המועד שבו הקצתה חברת המו"פ למשקיע את המניות, לפי המאוחר משניהם.

¹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

² ס"ח התשי"ט, עמ' 234.

³ ס"ח התשמ"ד, עמ' 100.

⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 28, עמ' 549.

(1) השותפים בה הם יחידים או חברות מעטים;

(2) היא הוקמה ופועלת לשם השקעה ייעודית בחברה אחת בלבד שהיא חברת מו"פ;

"תקופת הוראת השעה" – התקופה שמיום תחילתו של חוק זה עד יום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025).

(ב) לכל מונח אחר שאינו מפורש בחוק זה, תהיה המשמעות הנודעת לו בסעיפים 1 ו-88 לפקודה.

2. (א) בסעיף זה –
זיכוי ממס בשל
השקעה במניות
חברת מו"פ

ד ב ר י ה ס ב ר

הראשוני של פעילות המחקר והפיתוח (שלב ה-seed), נושאות סיכון גבוה מאוד למשקיע ובמקרים רבים אף יורדות לטמיון. חברות כאמור, אשר מהוות חלק משמעותי מהתעשייה הישראלית, נתקלות בקשיים בגיוס משקיעים ומציאת מקורות מימון, וקביעת ההטבה בסעיף 20 האמור, נועדה לעודד השקעות בחברות כאמור.

לפי ההסדר שנקבע בסעיף 20 האמור, הותר למשקיע לנכות את עלות ההשקעה בחברה המאופיינת בכך שיעקר פעילותה היא פעילות מחקר ופיתוח, כהוצאה כנגד הכנסה מכל מקור, בפריסה על פני שלוש שנים, ובלבד שההשקעה בוצעה בתקופת הוראת השעה ותמורתה הוקצו לו מניות בחברה. לפי הסעיף, אם המשקיע ניצל את ההטבה, ניכה את סכום ההשקעה כאמור, והקטין בכך את חבות המס על הכנסותיו השוטפות, אותו הסכום הופחת מהמחיר המקורי של המניות במכירתן, ורווח ההון של המשקיע גדל. אף שמטבעה, הטבת מס שניתנת למשקיעים בחברות מו"פ מנוצלת רק בידי מיעוט של אנשים עשירים מאוד שיש בידם האמצעים להשקיע השקעות מסוכנות בחברות עתירות ידע בשלבים מוקדמים, מבדיקת השפעתו של חוק המדיניות הכלכלית עולה כי ההטבה כמעט ולא השפיעה על ההתנהגות של משקיעים אלה, והם ניצלו את ההטבה רק באופן חלקי.

כאמור בפתח הדברים, הטעמים למתן הטבת מס בשל השקעה בחברות מו"פ עדיין קיימים. על כן, מוצע הסדר הכולל כמה שינויים לעומת ההסדר המתואר לעיל, שנועדו לטובת מיקוד ההטבה, פישוט ההליך הביורוקרטי ויצירת ודאות למשקיעים, שיש בהם כדי להביא להגדלת ניצול ההטבה. ואלה השינויים המוצעים בעניין זה:

(1) הפיכת הזכאות להטבה למסלול ירוק, על ידי ביטול הצורך באישור מקדמי של הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית (להלן – רשות החדשנות) שהחברה עומדת בתנאי החוק, וכן ביטול הצורך בדיווח שנתי של החברה לרשות החדשנות. יצוין כי לצד יתרונו הפישוט, המעבר למסלול ירוק יצמצם, מטבע הדברים, את יכולות רשות המסים למנוע ניצול לרעה של הטבות המס המוצעות;

(2) הרחבת הגדרת ההשקעה להשקעה במניות חברת המו"פ הנרכשת בדרך של הקצאת מניות, לרבות זכות לרכישת מניה (אופציות);

חברת מעטים לפי סעיף 76 לפקודה, היא חברת שחמישה בני אדם או פחות מזה, ביחד, שולטים שליטה ישירה או עקיפה בענייניה או זכאים למרבית הזכויות בה. ושותפות, על פי המוצע, היא שותפות רשומה לפי פקודת השותפויות, שהשותפים בה במשך כל תקופת ההטבה הם יחידים או חברות מעטים, והשוקמה ופועלת לשם השקעה ייעודית בחברה אחת בלבד שהיא חברת מו"פ. כמו כן, מוצע להסמיך את המנהל לאשר גם לשותפות שאינה שותפות רשומה – לדוגמה שותפות ממדינה זרה – להיחשב למשקיע, אם סבר שאישור כאמור מגשים את מטרות החוק. גם שותפות שאישר השר תיחשב לשותפות לעניין סעיפים 2 ו-3 לחוק המוצע רק אם מתקיים לגביה התנאי האמור, קרי, שהשותפים בה במשך כל תקופת ההטבה הם יחידים או חברות מעטים, ושהיא הוקמה ופועלת לשם השקעה ייעודית בחברה אחת בלבד שהיא חברת מו"פ.

לסעיף קטן (ב)

מכיוון שהחוק המוצע מתבסס על מונחים נוספים, הקיימים בסעיפים 1 ו-88 לפקודה, מוצע לקבוע שלכל מונח שלא הוגדר באופן מפורש בחוק זה, תהיה המשמעות הנודעת לו בסעיפים האמורים.

סעיף 2 מוצע לתת זיכוי ממס למשקיעים פרטיים אשר כללי מבצעים השקעות בחברות מו"פ בהתאם לגובה ההשקעה, בסכום הקבוע בסעיף קטן (ג). באמצעות מתן הזיכוי האמור, יקבל המשקיע דחיית מס משנת המס שבה בוצעה ההשקעה עד לשנה שבה מבוצעת מכירת המניות. מבחינה כלכלית השווי של ההטבה מקביל להלוואה לתקופה ארוכה בלא ריבית והצמדה, של סכום המס שנדחה מועד תשלומו. להלוואה בלא ריבית והצמדה, בפרט בסביבה אינפלציונית שבה הריבית גבוהה, יש שווי כלכלי גבוה אשר צפוי לתמרץ השקעות בחברות מו"פ.

מדובר על סעיף המקביל מבחינת מטרתו לסעיף 20 לחוק המדיניות הכלכלית, שהקנה גם הוא הטבת מס למשקיעים פרטיים שהשקיעו במניות של חברות טכנולוגיות בשלבים מוקדמים. מטרת הסעיף הייתה תמיכה בתעשיית ההייטק הישראלית בכלל, ובחברות קטנות הנמצאות בשלבי המחקר והפיתוח הראשוני בפרט. השקעות בחברות עתירות ידע ישראליות המצויות בשלב

“מניה” – לרבות זכות לרכישת מניה;

“תקופת ההטבה” – התקופה שמתחילת שנת המס שבה חל מועד ההשקעה עד תום שלוש שנים מהמועד האמור, ולעניין מכירה שמתקיים לגביה האמור בפסקאות משנה (א) או (ב) של סעיף קטן (ב)(5) – עד מועד המכירה.

(ב) על אף האמור בכל דין, רשאי משקיע שביצע השקעה בחברת מו”פ לבקש שיינתן לו זיכוי ממס בסכום כמפורט בסעיף קטן (ג), ובלבד שהתקיימו כל אלה (בסעיף זה – השקעה מזכה):

(1) בתקופת הוראת השעה המשקיע שילם במזומן לחברת המו”פ את מלוא סכום ההשקעה בה, וחברת המו”פ הקצתה למשקיע את המניות בשל ההשקעה;

(2) רואה החשבון של החברה אישר כי במועד ההשקעה החברה הייתה חברת מו”פ;

(3) הימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותות אינן בין המטרות העיקריות של ההשקעה;

ד ב ר י ה ט ב ר

יפחת מהמחיר המקורי במכירת המניות, ורווח ההון של המשקיע יגדל בסכום ההשקעה, והוא יחויב במס רווח הון על הרווח הנוסף, בשיעור המס המוטל על רווח הון. באופן זה, ההטבה הניתנת היא דחית מס בלבד, והשווי שלה לכל נישום הוא שווה.

לסעיף קטן (א)

מוצעות כמה הגדרות למונחים שנעשה בהם שימוש בהוראות הסעיף.

להגדרה “מניה” – מוצע להגדיר מניה כך שתכלול גם זכות לרכישת מניה (אופציה), מכיוון שגם בהקצאה של אופציות בתמורה להשקעה במזומן, חברת המו”פ מקבלת את סכום ההשקעה לפעילותה העסקית.

להגדרה “תקופת ההטבה” – חלק מהתנאים למתן ההטבה צריכים להתקיים במשך כל תקופת ההטבה כדי שהמשקיע יהיה זכאי לקבל את הזיכוי לפי סעיף זה. לצורך כך מוצע להגדיר את תקופת ההטבה כתקופה שמתחילת שנת המס שבה חל מועד ההשקעה עד תום שלוש שנים מהמועד האמור. עם זאת, מוצע לקבוע שאם המשקיע נאלץ למכור את המניות שלו, במכירה שאינה מרצונו, שהיא מכירה מהסוגים המפורטים בפסקאות משנה (א) או (ב) של סעיף קטן (ב)(5), תקופת ההטבה תתקצר עד מועד המכירה כאמור.

לסעיף קטן (ב)

בסעיף קטן זה מפורטים התנאים שצריכים להתקיים כדי שיינתן למשקיע הזיכוי ממס כפי שהוסבר לעיל.

לפי התנאי הראשון, נדרש שבתקופת הוראת השעה, קרי, התקופה שמיום התחילה של החוק ועד סוף שנת 2025, המשקיע שילם לחברת המו”פ את מלוא סכום ההשקעה בחברת המו”פ, ושבתמורה אותה תקופה הוא גם קיבל את המניות שהוקצו לו בשל ההשקעה.

לפי התנאי השני, נדרש שרואה החשבון של החברה אישר כי במועד ההשקעה החברה הייתה חברת מו”פ.

(3) חלוקת האחריות לעמידה בתנאי החוק בין החברה למשקיע תהיה כלהלן: האחריות לעמידה בתנאי החוק, ובכלל זה האחריות לעמידה בתנאי ההשקעה בתקופת ההטבה, ודיווח על כך בדוח השנתי, תוטל על המשקיע. ואולם על חברת המו”פ תוטל אחריות לדיווח על אי-עמידה בתנאים הנמצאים בשליטתה וידעיתה. אם החברה תדווח בזמן למשקיע ולפקיד השומה על אי-עמידתה בתנאים, לא תחול עליה כל אחריות להחזר ההטבה שניתנה למשקיע, אך אם היא לא תדווח בזמן, יהיה אפשר לגבות גם ממנה את סכום המס שהמשקיע הופטר מתשלומו בשל ההשקעה.

בצד האמור לעיל בדבר הצורך במתן הטבות מס למשקיעים כאמור, נמצא שההטבה שניתנה בסעיף 20 לחוק המדיניות הכלכלית הייתה רחבה יתר על המידה, ובהקשרים מסוימים העלות התקציבית שלה עלתה על התועלת ממנה. על כן, מוצעים שני שינויים שמטרתם שימור ההטבה במסגרת התקציבית הרלוונטית. מוצע להמיר את המנגנון של ההטבה ממנגנון של ניכוי למנגנון של זיכוי, ולהגביל את סכום ההשקעה המוכה בידי משקיע לסכום של 3.5 מיליון שקלים חדשים לחברה.

מנגנון של ניכוי, שהוא המנגנון שעוגן בחוק המדיניות הכלכלית, הוא רגרסיבי בכך שככל שהמס השולי המוטל על המשקיע גדול יותר, הטבת המס שניתנת לו בעבור ההשקעה גדולה יותר. נוסף על כך, במנגנון של ניכוי, הטבת המס שניתנת יכולה להגיע לשיעור של 50% מסכום ההשקעה למי שהמס השולי שלו גבוה. מנגד, הפחתת המחיר המקורי של המניות שהוקצו למשקיע תביא לתשלום מס על רווח הון בשיעור נמוך יותר. כלומר, במנגנון של ניכוי, ההטבה הניתנת למשקיע היא כפולה – הקדמת ההכרה בהוצאה (דחיית מס), ואפשרות לניכוי הוצאה הונית אל מול הכנסה בשיעור מס שולי (פטור קבוע ממס). חלף זאת, במנגנון המוצע בסעיף זה יינתן למשקיע, במועד ההשקעה, זיכוי ממס בסכום ההשקעה בחברת המו”פ, מוכפל בשיעור המס על רווח ההון. סכום ההשקעה

(4) המשקיע לא היה קרוב של החברה, בתקופה שממועד התאגדותה עד מועד ההשקעה; לעניין זה, לא יראו משקיע כקרוב של החברה רק בשל כך שקרובו הוא משקיע שביצע בה השקעה מזכה לפי סעיף זה;

(5) המשקיע החזיק במישרין במניות שהוקצו לו בתמורה להשקעתו בחברת המו"פ, במשך כל תקופת ההטבה, וכמו כן, אם המשקיע הוא שותפות – במשך כל התקופה שממועד ההשקעה עד מכירת המניות בידי השותפות לא השתנה שיעור הזכויות של השותפים בשותפות; ואולם לא יראו כהפרת התנאי שבירישה מכירת מניות שבוצעה לפני תום תקופת ההטבה והיא אחת מאלה:

(א) מכירה שלא מרצון כהגדרתה בסעיף 103 לפקודה;

(ב) מכירה שהמנהל אישר, לבקשת המשקיע, שלא יראו אותה כהפרה, לאחר ששוכנע שאין במכירה הימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותה ושהמכירה אינה מרצונו של המשקיע, ובלבד שהמשקיע הגיש את הבקשה למנהל בתוך 90 ימים ממועד המכירה;

(6) התקיימו בחברה עד תום תקופת ההטבה התנאים האמורים בפסקאות (2) ו-(5) עד (7) להגדרה "חברת מו"פ" שבסעיף 1, ולדוח שהגישה החברה לפי סעיף 131 לפקודה, לגבי כל אחת משנות המס שבתקופת ההטבה, צורף אישור רואה חשבון על התקיימות התנאים כאמור;

ד ב ר י ה ס ב ר

שהוקצו לו בתמורה להשקעתו בחברת המו"פ, לתקופה של שלוש שנים מתחילת שנת המס שבה בוצעה ההשקעה. ואולם אם מכירת המניות בידי המשקיע בוצעה במסגרת הליכי פירוק שלא מרצון לפי פקודת החברות, במסגרת הליכי פשיטת רגל, במכירה כאמור בתקנות מס הכנסה (קביעת מכירה שלא מרצון), התשס"ה-2004, או במכירה שהמנהל אישר שהיא מכירה שלא מרצון ושאינן בה הימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותה, לא יראו זאת כהפרת התנאי אפילו אם המכירה התבצעה בתוך תקופת שלוש השנים כאמור.

תנאי נוסף שמוצע לקבוע כחלק מהתנאי המתואר לעיל (ראו פסקה (5)) הוא שאם המשקיע הוא שותפות, אזי במשך כל התקופה שממועד ההשקעה ועד מכירת המניות בידי השותפות, לא השתנה שיעור הזכויות של השותפים בשותפות (זאת נוסף על אחזקת המניות על ידי השותפות עצמה לשלוש שנים לפחות). תנאי זה נדרש כדי לוודא שהפחתת המחיר המקורי או העלות של המניות לפי הוראת סעיף קטן (ה), תגדיל את רווח ההון או ההכנסה של אותו משקיע שקיבל את הזיכוי. זאת מאחר שבמכירת המניות על ידי השותפות, ההכנסה החייבת או רווח ההון מהמכירה ייוחסו לשותפים בשותפות באותה עת לפי חלקם בשותפות. אם ישתנה חלקם של השותפים בשותפות בתקופה שבין מועד ההשקעה למועד המכירה של המניות בידי השותפות, הדבר יגרום להסטת הכנסות מהשותף הראשון לשותף שהחליף אותו, מכיוון שאדם אחד יקבל את הזיכוי ממס, ואילו אדם אחר ישלם את תוספת המס בהתאם לסעיף.

התנאים להיותה של חברת מו"פ מבוססים, ברובם, על הדוחות החשבונאיים של החברה, ולכן נדרש אישור רואה חשבון לכך שתנאים אלה מתקיימים.

התנאי השלישי הוא שהימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותות אינן בין המטרות העיקריות של ההשקעה. זהו תנאי נפוץ בחקיקה למתן הטבות מס, והוא נועד לוודא שהעסקה נעשתה לתכלית עסקית לגיטימית.

התנאי הרביעי הוא שהמשקיע לא היה קרוב של החברה. כהגדרת המונח "קרוב" בסעיף 88 לפקודה, בתקופה שממועד התאגדות חברת המו"פ ועד מועד ההשקעה, כלומר – לפני ההשקעה. מובן, שלאחר ההשקעה, במיוחד כאשר מבוצעות השקעות גדולות בחברות מו"פ, ייתכן שהמשקיע ייחשב ל"קרוב" של החברה לפי סעיף 88 האמור, ובכך אין בעיה. נוסף על כך, כדי שלא לפגוע באפשרות של משקיעים שהם קרובים להשקיע באותה חברה, מוצע לקבוע שלא יראו משקיע כקרוב של החברה רק בשל כך שקרובו הוא משקיע שביצע השקעה מזכה בחברה לפי סעיף זה. ואולם כדי שלא יהיה אפשר לנצל את האפשרות לבצע השקעות בידי קרובים כדי להגדיל את סכום ההשקעה המרבי שניתן לקבל בשלוש זיכוי, מוצע לקבוע בסעיף קטן (ג), שהשקעות כאמור, שבוצעו בידי קרוב משפחה של המשקיע או שבוצעו על ידו בעקיפין, יפחיתו את סכום ההשקעה המרבי כאמור.

התנאי החמישי שמוצע לקבוע מתייחס לתקופת האחזקה הנדרשת במניות לשם קבלת הזיכוי. לפי המוצע, הזיכוי יינתן רק אם המשקיע החזיק במישרין במניות

(7) המשקיע ביקש מהמנהל כי הוראות סעיף זה יחולו לגבי השקעתו, בהודעה שצירף לדוח שהגיש לפי סעיף 131 בשנת המס הראשונה שלאחר השנה שבה חל מועד ההשקעה.

(ג) זיכוי ממס כאמור בסעיף קטן (ב) יהיה בסכום ההשקעה המרבי, מוכפל בשיעור המס על רווח הון שאותו משקיע היה חייב בו לפי חלק ה' לפקודה אילו היה מוכר ברווח את המניות שהוקצו לו בתמורה לאותה השקעה, בשנת המס שבה בוצעה ההשקעה; היה המשקיע חייב במס לפי סעיף 121 לפקודה באותה שנת מס, ייווסף לסכום האמור גם סכום ההשקעה המזכה, מוכפל בשיעור המס כאמור או סכום המס שהוא היה חייב בו לפי אותו סעיף באותה שנת מס, לפי הנמוך משניהם; לעניין זה –

“סכום ההשקעה המרבי” – סכום שאינו עולה על שלושה וחצי מיליון שקלים חדשים, בהפחתת השקעות אחרות של המשקיע, במישרין או בעקיפין, באותה חברת מו”פ, שניתן בשלהן זיכוי ממס לפי סעיף זה או שנוכו בשלהן סכומים לפי סעיף 3(ב), ובהפחתת השקעות שביצע קרוב של המשקיע, במישרין או בעקיפין, באותה חברת מו”פ, שניתן בשלהן זיכוי כאמור או שנוכו בשלהן סכומים כאמור;

“קרוב” – כאמור בפסקה (1) להגדרה “קרוב” שבסעיף 88 לפקודה.

ד ב ר י ה ס ב ר

נוסף על מי שהכנסתו החייבת באותה שנת מס עולה מעל מדרגה מסוימת כקבוע באותו סעיף, מס זה מגדיל, באופן עקיף, את שיעור המס על רווח הון שהיה מוטל על אותו משקיע אילו היה מוכר את המניות באותה שנה. כדי להתחשב בכך, מוצע לקבוע כי משקיע שהיה חייב במס הנוסף באותה שנת מס, יקבל זיכוי נוסף בגובה סכום ההשקעה המזכה כשהוא מוכפל בשיעור המס הנוסף הקבוע בסעיף 121 או בגובה סכום המס הנוסף אשר חייב בו באותה שנה, והכל לפי הנמוך משניהם.

בנוסף, מוצע להגביל את סכום הזיכוי כך שלא יינתן על השקעה העולה על 3.5 מיליון שקלים חדשים בסך הכול. לעניין זה, יובאו בחשבון השקעות אחרות של המשקיע, במישרין או בעקיפין, והשקעות שביצע קרוב משפחה של המשקיע (בן זוג, אח, אחות, הורה, הורה הורה, צאצא וצאצא של בן זוג, ובן זוג של כל אחד מאלה), במישרין או בעקיפין, באותה חברת מו”פ (בדברי ההסבר לסעיף זה – סכום ההשקעה המרבי).

יובהר, שהגבלת סכום ההשקעה כאמור מתייחסת להשקעה בחברה מסוימת ולא לכל ההשקעות של אותו משקיע. כלומר, משקיע יוכל להשקיע במספר בלתי מוגבל של חברות ולקבל בשל כל אחת מאותן השקעות את הזיכוי לפי סעיף זה, ובלבד שההשקעה בכל אחת מהחברות לא תעלה על סכום ההשקעה המרבי.

למותר לציין, שסכום ההשקעה המרבי הוא מונח שמתייחס להטבת המס המוצעת בסעיף זה, ונועד לקבוע את גובה ההטבה המרבי. כלומר, מוצע להגביל את גובה ההשקעה שמותר למשקיע לבצע בחברת מו”פ מסוימת, אך במצב כזה הוא יוכל לקבל את ההטבה רק על חלק מסכום ההשקעה, בגובה סכום ההשקעה המרבי.

התנאי השישי שמוצע לקבוע הוא שממשיכים להתקיים בחברת המו”פ עד תום תקופת ההטבה התנאים האמורים בפסקאות (2) ו(5) עד (7) להגדרה “חברת מו”פ” שבסעיף 1 לחוק המוצע. תנאים אלה כוללים דרישה שחברת המו”פ נשלטת ומנוהלת מישראל, שהיא איננה חברה שקופה, שהיא עומדת בחובות המוטלות עליה לפי דיני המס, שהיא ממשיכה להיות חברה שעוסקת במחקר ופיתוח בישראל, ושהנכס שנוצר מאותו מחקר ופיתוח נותר בבעלות החברה. התנאים האחרים בהגדרה “חברת מו”פ”, אינם רלוונטיים לאחר מועד ההשקעה מכיוון שהם נועדו לוודא שמדובר בחברה קטנה, וההנחה היא שלאחר מועד ההשקעה החברה תצמח.

התנאי השביעי המוצע הוא תנאי פרוצדורלי, ולפיו על המשקיע להודיע למנהל שהוא מעוניין שהוראות הסעיף יחולו על ההשקעה בשנת המס הראשונה שלאחר השנה שבה חל מועד ההשקעה. על אף שמדובר בתנאי פרוצדורלי, מדובר גם בתנאי חשוב שרק בהתקיימו יתאפשר מתן הזיכוי.

ל ס ע י פ ק ט נ

סעיף קטן (ג) עניינו בגובה הזיכוי ממס שיקבל מי שזכאי לו לפי הוראות סעיף קטן (ב). לפי המוצע, הזיכוי יהיה בגובה ההשקעה כשהוא מוכפל בשיעור המס על רווח הון שאותו משקיע היה חייב בו לפי חלק ה' לפקודה, אילו היה מוכר ברווח את המניות שהוקצו לו בתמורה לאותה השקעה. כך, ייתכן שאנשים שונים יהיו זכאים לזיכוי בסכומים שונים בהתאם למאפיינים האישיים שלהם, ובהתאם להשלכות המס של מאפיינים אלה.

מאפיין נוסף שמוצע להביא בחשבון הוא אם המשקיע חייב במס נוסף לפי סעיף 121 לפקודה, שלפיו מוטל מס

(ד) זיכוי ממס שלא נוצל בשנת מס, יהיה אפשר לנצל בשנות המס הבאות בזו אחר זו.

(ה) בחישוב ההכנסה החייבת או רווח ההון במכירת מניות החברה, בידי משקיע שקיבל זיכוי ממס בשל השקעה מזכה לפי סעיף זה, יופחת מהעלות או מהמחיר המקורי, לפי העניין, סכום ההשקעה שניתן בשלו זיכוי ממס כאמור; נמכר חלק מהמניות, יופחת מהעלות או מהמחיר המקורי חלק יחסי של סכום ההשקעה כאמור, כיחס חלקן של המניות שנמכרו לכלל המניות שהוקצו למשקיע תמורת ההשקעה המזכה.

(ו) קיבל המשקיע מחברת המו"פ, במהלך התקופה שממועד ההשקעה עד תום תקופת ההטבה, סכום כלשהו, במישרין או בעקיפין, יופחת הסכום האמור מחישוב סכום ההשקעה המזכה לעניין סעיף זה; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על הכנסה חייבת לפי סעיף 2(1) לפקודה, ששולמה למי שאינו עובד החברה; לעניין זה, "עובד" – לרבות נושא משרה כהגדרתו בחוק החברות, התשנ"ט-1999.⁶

(ז) זיכוי ממס שניתן למשקיע שהוא שותפות בשל השקעה מזכה, ייוחס לשותפים בשותפות, בהתאם ליחס ההשקעה הכספית של כל שותף בשותפות לכלל ההשקעה הכספית בשותפות.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (ו)

ייתכנו מקרים שבהם משקיע ייהנה פעמיים מהשקעתו בחברה – הן בדרך של קבלת הזיכוי לפי סעיף זה והן בדרך של קבלת הטבה נוספת מהחברה שבה השקיע. מצבים אלה עשויים לקרות, למשל, אם המשקיע הוא גם עובד החברה. משקיע עובד כאמור עשוי לבקש לקבל זיכוי בשל השקעתו בחברה אשר יקטין את הכנסתו החייבת, שהתקבלה כשכר על עבודתו בחברה, ובכך למעשה לחמוק מתשלום מס הכנסה כדין. מצב זה ייתכן ביתר שאת לגבי משקיעים בחברות מתחילות, בשל פערי הכוחות המובנים ביחסים שבין משקיעים אלה לבין החברות המתחילות הזקוקות בדחיפות למשאבים לקידום פעילותן.

לנוכח האמור, מוצע לקבוע כי אם קיבל המשקיע מחברת המו"פ, במהלך התקופה שממועד ההשקעה עד תום תקופת ההטבה, סכום כלשהו, במישרין או בעקיפין, יופחת הסכום האמור מחישוב סכום ההשקעה המזכה, כך שיפחית את סכום הזיכוי שניתן למשקיע.

עם זאת, מוצע להחריג מהוראה זו הכנסה עסקית שמקבל משקיע מחברת המו"פ, אם מקורה של הכנסה זו בתשלומים ששילמה לו חברת המו"פ בעבור שירות שנתן לחברה. חריג זה מוצע כדי לתמרץ בעלי מקצוע להשקיע בחברות מו"פ שהם נותנים להן שירותים במסגרת משלח ידם. חריג זה לא יחול על מי שהם עובדי החברה או נושאי משרה בחברה, לכן גם אם הם יסווגו חלק מהכנסתם כהכנסה עסקית (ולא כמשכורת), הכנסה עסקית זו תופחת מסכום ההשקעה המזכה בזיכוי לפי סעיף זה.

לסעיף קטן (ז)

בהתאם להגדרה "משקיע" בסעיף 1 לחוק המוצע, גם שותפות, כהגדרתה באותו סעיף, המבצעת השקעה בחברת

לסעיף קטן (ד)

אם בשנת המס שבה בוצעה ההשקעה, המס שהמשקיע חייב בו נמוך מסכום הזיכוי שמגיע לו בשל השקעתו בחברת מו"פ, הוא לא יוכל לנצל את הזיכוי המגיע לו באותה שנה באופן מלא. כדי לאפשר למשקיע לנצל את ההטבה הגלומה בסעיף זה עד תום, מוצע לקבוע שבמקרה כאמור, יוכל המשקיע לנצל את יתרת הזיכוי שלא נוצלה בשנת המס שבה בוצעה ההשקעה, בשנים הבאות בזו אחר זו.

לסעיף קטן (ה)

לפי דיני המס, במכירת המניות שהוקצו למשקיע תמורת ההשקעה בחברת מו"פ, ישלם המשקיע מס על הרווחים שנוצרו לו. אם מדובר במי שחלק מעסקו או משלח ידו הוא השקעה במניות, ההכנסה תסווג כהכנסה חייבת לפי סעיף 2 לפקודה, והוא ישלם עליה מס פירוטי, ואילו אם מדובר בהשקעה הוגנית של המשקיע, ישולם על הרווחים מס רווח הון לפי פרק ה' לפקודה. כדי לכמת את הרווח או ההכנסה החייבת שנוצרו למשקיע ממכירת המניות, יש להפחית מהתמורה שקיבל בעד המניות את סכום ההשקעה ששילם המשקיע בעבור המניות בעת רכישתן. הפחתה זו תקטין את סכום המס שישלם המשקיע במכירה.

מכיוון שמשקיע שקיבל זיכוי לפי סעיף זה, ניצל את העלות של ההשקעה כדי לקבל מגן מס כבר ממועד ההשקעה, הרי שהכרה באותה עלות שוב במועד המכירה תהווה כפל הטבה. על כן, מוצע לקבוע, שבחישוב ההכנסה החייבת או רווח ההון במכירת מניות החברה, בידי משקיע שקיבל זיכוי ממס, יופחת מהעלות או מהמחיר המקורי, לפי העניין, סכום ההשקעה שניתן בשלו זיכוי ממס כאמור, וזאת באופן יחסי בהתאם לכמות המניות שנמכרו.

⁶ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

- (ח) (1) נודע לחברה כי חדל להתקיים בה, לפני תום תקופת ההטבה, תנאי מהתנאים האמורים בפסקאות (2) ו-(5) עד (7) להגדרה "חברת מו"פ" שבסעיף 1, תדווח על כך למשקיע ולמנהל, עד למועד הגשת הדוח לפי סעיף 131 לפקודה לגבי השנה שבה נודע לחברה על כך שחדל להתקיים התנאי כאמור.
- (2) נודע למשקיע כי חדל להתקיים תנאי מהתנאים האמורים בסעיף קטן (ב) לקבלת זיכוי ממס, או כי סכום ההשקעה המזכה הוקטן לפי הוראות סעיף קטן (ו), יודיע על כך לפקיד השומה בתוך 90 ימים מהיום שבו נודע לו על אי-התקיימות התנאי או על הקטנת סכום ההשקעה כאמור.
- (3) נודע לפקיד השומה כי חדל להתקיים תנאי מהתנאים האמורים בסעיף קטן (ב) לקבלת זיכוי ממס, או כי סכום ההשקעה המזכה הוקטן לפי הוראות סעיף קטן (ו), יבטל את הזיכוי ממס שניתן למשקיע או יקטינו, למפרע, ויתקן את שומות המשקיע בהתאם; תוקנו שומות המשקיע לפי פסקה זו, יחויב המשקיע בתשלום המס הנוסף בשל התיקון כאמור בתוספת הפרשי הצמדה וריבית עד מועד התשלום.
- (4) לא דיווחה החברה כאמור בפסקה (1) למנהל, רשאי פקיד השומה לחייב את החברה בתשלום מס בגובה סכום הזיכוי במס שניתן למשקיע בשל ההשקעה המזכה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית ממועד מתן הזיכוי עד מועד התשלום; החברה לא תהיה זכאית לקיזוז, לזיכוי או לפטור מהמס שהיא חייבת בו לפי פסקה זו, ויחולו על המס כאמור הוראות הפקודה לעניין שומה וגבייה, ובלבד שאם שולם המס בידי החברה לא יבוטל זיכוי המס למשקיע ולא יחולו הוראות סעיף קטן (ה) במכירת המניות.
- (5) דין החלטת פקיד שומה לפי פסקאות (3) ו-(4), לעניין השגה וערעור לפי הפקודה, כדין שומה לפי סעיף 145 לפקודה; ואולם, ביטל פקיד השומה את הזיכוי ממס שניתן למשקיע בהתאם להודעת החברה כאמור בפסקה (1) או בהתאם להודעת המשקיע כאמור בפסקה (2), ימשיכו לראות את הדוח שהגיש המשקיע לפי סעיף 131 לפקודה לגבי השנה שבעדה ניתן לו זיכוי ממס, כשומה עצמית.

ד ב ר י ה ס ב ר

הזיכוי ממס שניתן למשקיע, או יקטינו, למפרע, והמשקיע יחויב בתשלום המס הנוסף בשל התיקון כאמור, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מהמועד שבו היה צריך לשלם את המס לולא הזיכוי.

כדי לוודא שפקיד השומה יהיה מודע למקרים שבהם אחד התנאים הממשיכים חדל להתקיים, מוצע לחייב את המשקיע להודיע לפקיד השומה אם חדל להתקיים אחד התנאים לקבלת הזיכוי, בתוך 90 ימים מהיום שבו נודע לו על אי-התקיימות התנאי.

כמו כן, מוצע לחייב את חברת המו"פ להודיע למנהל רשות המסים על כך שחדל להתקיים בה תנאי מהתנאים האמורים בפסקאות (2) ו-(5) עד (7) להגדרה "חברת מו"פ" – תנאים שלפי סעיף קטן (ב) (6) שצריכים להתקיים בה עד תום תקופת ההטבה. חובה זו מוטלת על החברה כיוון שמדובר בתנאים שצריכים להתקיים בה, ושהחברה עצמה מודעת אליהם באופן הרבה יותר מדויק מהמשקיע, ועוקבת

מו"פ שעומדת בתנאים שבסעיף, וזכאית לקבלת הזיכוי. מוצע לקבוע, שבלא קשר לאופן שבו הזכויות בשותפות מחולקות בהתאם לחוזה השותפות, הזיכוי לפי סעיף זה ייחוס לשותפים בהתאם ליחס ההשקעה הכספית של כל שותף בשותפות לכלל ההשקעה הכספית בשותפות. כלל זה דומה במהותו לכלל הקבוע בתקנה 4 לתקנות מס הכנסה (ניכויים מהכנסות משקיעים בסרט ישראלי) (הוראת שעה), התש"ע-2009, בדבר אופן ייחוס ניכוי לפי התקנות האמורות לשותפים בשותפות מפיקה.

לסעיף קטן (ח)

סעיף זה עניינו בהשלכות של הפרת אחד התנאים הקבועים בסעיף קטן (ב), לאחר המועד שבו התבצעה ההשקעה (בסעיף זה – התנאים הממשיכים).

לפי המוצע, אם לא התקיים תנאי מהתנאים הממשיכים לקבלת הזיכוי ממס, פקיד השומה יבטל את

”מכירה מזכה” – מכירת מניות של חברה מועדפת שהיא בעלת מפעל טכנולוגי, שיום חתימת ההסכם לביצועה (בסעיף זה – יום החתימה) חל בתקופת הוראת השעה;

”מניות מוקצות” – מניות חברת המו”פ שהוקצו למשקיע תמורת ההשקעה המוטבת.

(ב) נבע ליחיד רווח הון ממכירה מזכה, ובתוך תקופה של שנים עשר חודשים לאחר יום החתימה, או של ארבעה חודשים לפניו, ביצע היחיד השקעה בחברת מו”פ, אחת או יותר, שמתקיים לגביה האמור בפסקאות (1) עד (4) של סעיף 2(ב), רשאי הוא, בחישוב רווח ההון מהמכירה האמורה, לנכות מהתמורה שהתקבלה בעדה, סכום כמפורט בסעיף קטן (ג) (בסעיף זה – השקעה מוטבת), ומשעשה כן, הרי לעניין חישוב רווח ההון במכירת המניות המוקצות, יוקטן המחיר המקורי שלהן בכל סכום של רווח ההון הריאלי שהיה במכירה הקודמת ולא התחייב במס בשל ניכוי סכום כמפורט בסעיף קטן (ג) בידי המשקיע, ובלבד שהמשקיע יחזיק במניות המוקצות לתקופה שלא תפחת משישה חודשים ממועד ההשקעה, ואם מכר את המניות המוקצות לקרוב – במשך כל תקופת ההטבה כהגדרתה בסעיף 2.

(ג) הסכום שרשאי משקיע לנכות לפי הוראות סעיף קטן (ב) (בסעיף זה – סכום השקעה מוטבת) יהיה, לעניין סך כל ההשקעות המוטבות – סכום שלא יעלה על סכום רווח ההון הריאלי שנבע למשקיע מהמכירה המזכה, ולעניין כל אחת מההשקעות המוטבות – סכום שלא יעלה על הנמוך מבין אלה:

(1) הסכום ששילם המשקיע במוזמן בביצוע אותה השקעה מוטבת;

ד ב ר י ה ס ב ר

שרואים אותה כרווח הון בהתאם להוראות סעיף 102 לפקודה), אם ביצע בסמוך למכירה השקעה בחברת מו”פ. הסעיף יאפשר למוכר כאמור דחית מס על רווח ההון אשר היה חייב בו במכירה, בגובה השקעתו במוזמן בחברת המו”פ, וזאת עד למועד מכירת מניות חברת המו”פ, ובלבד שעמד בתנאים המפורטים בסעיף. מטרת ההסדר המוצע בסעיף זה היא לתמרץ משקיעים, אשר להם ניסיון בהשקעה בחברות טכנולוגיות, להשקיע בחברות מו”פ מתחילות, מתוך הנחה שמשקיעים אלה מביאים עימם ניסיון עסקי וניהולי אשר חשוב במיוחד לחברות המו”פ שמצויות בתחילת דרכן.

התנאי לקבלת ההטבה המוצעת הוא ביצוע השקעה מזכה בתוך 12 חודשים ממועד מכירת המניות של החברה הנמכרת, או בתקופה של ארבעה חודשים לפני המכירה. עם זאת, מוצע, בסעיף קטן (ה), לתת סמכות לפקיד השומה, לבקשת המוכר, לאשר שספירת תקופת 12 החודשים האמורה תחל במועד התשלום בפועל בעבור מכירת המניות, וזאת כדי להקל על מוכרים שביצעו עסקת מכירה עם תמורות עתידיות או תמורות מותנות, אשר בה תזרים המזומנים שמקבל המוכר מתקבל רק בחלוף זמן מיום המכירה.

ברומה להגבלה המוצעת לגבי סכום ההשקעות, בסעיף 2(ג) לחוק המוצע, מוצע להגביל את סכום ההשקעה המזכה בניכוי גם לפי הוראות סעיף זה. אך בשל הרצון לעודד דווקא משקיעים מסוג זה, מוצע כי סכום ההשקעה

אחריהם בזמן אמת. אם החברה לא תדווח על כך למנהל כנדרש, יוכל פקיד השומה לגבות מהחברה את המס הנוסף שמתחייב בו המשקיע בשל ביטול הזיכוי, וזאת במקום ביטול הזיכוי למשקיע. אם החברה משלמת את המס בגובה סכום הזיכוי שניתן למשקיע כאמור לא יופחתו העלות או המחיר המקורי של המניות כאשר המשקיע ימכור אותן.

אם פקיד השומה החליט לבטל את הזיכוי בעקבות חקירה עצמאית שעשה, ובלא שהחברה או המשקיע הודיעו בעצמם על הפרת התנאים, המשקיע יוכל לערער על החלטת פקיד השומה כפי שהיה יכול לערער אילו הייתה זו שומה ואולם אם פקיד השומה תיקן את השומה בעקבות הודעת החברה או המשקיע, יראו זאת כתיקון טכני של הרוח שנעשה בידי המשקיע, וימשיכו לראות בשומה המתוקנת של המשקיע שנעשתה בהתאם לדיווח כחלק מהשומה העצמית.

יובהר שמכיוון שהתנאים צריכים להתקיים לאחר שנת המס שלגביה מוגש הרוח, הרי שסעיף זה מתגבר על סעיפי ההתיישנות בפקודה, ויהיה אפשר לעשות בו שימוש גם אם חלפו התקופות להחלטת פקיד השומה או המנהל, הקבועות בסעיף 145 לפקודה.

סעיף 3 מוצע לקבוע הטבת מס, למי שמכר מניות של חברה מועדפת בעלת מפעל טכנולוגי (לרבות מכירת החברה, מיווג החברה או הנפקת מניות בבורסה לניירות ערך, לפי הגדרת המונח ”מכירה” שבסעיף 88 לפקודה), במכירה שבה נוצר רווח הון (לרבות הכנסה

(2) חמישה מיליון שקלים חדשים, בהפחתת השקעות אחרות של המשקיע, במישרין או בעקיפין, באותה חברת מו"פ שנוכו בשלהן סכומים לפי סעיף קטן (ב) או שניתן בשלהן זיכוי ממס לפי סעיף 2, ובהפחתת השקעות שביצע קרוב של המשקיע, במישרין או בעקיפין, באותה חברת מו"פ, שנוכו בשלהן סכומים כאמור או שניתן בשלהן זיכוי כאמור; לעניין זה, "קרוב" – כאמור בפסקה (1) להגדרה "קרוב" שבסעיף 88 לפקודה.

(ד) הוראות סעיף 2(ו) יחולו, בשינויים המחויבים, על חישוב סכום ההשקעה המוטב.

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (ב) רישה, במכירה מזכה שבה התמורה, או חלק ממנה, לא שולמו למוכר בתוך 30 ימים מיום החתימה, רשאי פקיד השומה, לבקשת המוכר, לאשר שתקופת 12 החודשים האמורה באותו סעיף קטן תתחיל מיום קבלת התשלום.

4. מניעת כפל הטבות משקיע שזכאי להטבה לפי סעיפים 2 ו-3, בשל אותה השקעה בחברת מו"פ, הברירה בידו לבחור באחת מהן; הודיע משקיע על בחירתו כאמור, לא יוכל לחזור בו מבחירתו.

5. (א) בסעיף זה – התרת השקעה במניות חברה מזכה כהוצאה

ד ב ר י ה ס ב ר

לכסוף, אם משקיע הוא בעל מניות מהותי בחברה הנמכרת, והוא מבקש הטבה בעבור שחלוף מניות, ההטבה שיהיה זכאי לה תהיה בפועל גבוהה יותר מההטבה שיוכל לקבל אם יבחר לקבל את ההטבה בעבור השקעה בחברת מו"פ. שכן, במקום לשלם מס בשיעור של 30% בעת מכירת מניות החברה שהוא בעל מניות מהותי בה (שיעור המס החל על רווח הון של בעל מניות מהותי), הוא ישלם מס בשיעור של 25% כאשר ימכור את מניות חברת המו"פ (אם לא היה בעל מניות מהותי גם בחברת המו"פ).

יצוין כי אין מניעה ליהנות מהטבה על השקעה חדשה מכוח אחד הסעיפים האמורים, גם אם היא ביצעה באמצעות כספי תמורה מממוש מניות שברכישתן ניתנה הטבת מס לפי הסעיף השני. כך לדוגמה, אם אדם השקיע בחברת מו"פ (להלן – חברת המו"פ הראשונה), קיבל בשל אותה ההשקעה את ההטבה בעבור השקעה בחברת מו"פ, ולאחר תקופת ההטבה מכר את המניות שנרכשו ברווח, אין מניעה שיהיה זכאי לקבל את ההטבה בעבור שחלוף מניות, אם סמוך למכירת המניות בחברת המו"פ הראשונה, רכש מניות בחברת מו"פ נוספת.

סעיף 5 סעיף 21 לחוק המדיניות הכלכלית התיר כהוצאה כללי את סכום ההשקעה במניות שהשקיעה חברה טכנולוגית ישראלית אשר ביצעה רכישה של חברה טכנולוגית ישראלית אחרת בתנאים אשר פורטו בסעיף. ההסדר שבסעיף נועד ליצור תנאים שיתמרצו את הצמחתן וביטוסן של חברות עתירות ידע גדולות במשק. ההטבה המעוגנת בסעיף מייצרת תמריץ לחברות גדולות או בינוניות לרכוש ולהשקיע בחברות ישראליות קטנות שעיסוקן בתחום תעשיות עתירות הידע. הרציונל שעמד בבסיס קביעת ההטבה הוא שלחברות גדולות בתעשייה עתירת הידע יש חשיבות רבה למשק הישראלי, ושבביצוע רכישות כאמור בו, תביא לכך שפעילותן של החברות הרכושיות תורחב באמצעות הסינרגיה שתיווצר. ניתן להניח,

המריבי שיהיה אפשר לקבל בשלו את ההטבה לפי סעיף זה יהיה סכום גבוה יותר מזה שמוצע לקבוע בסעיף 2(ג) האמור (ועומד כאמור על 3.5 מיליון שקלים חדשים) – 5 מיליון שקלים חדשים לכל חברה. יצוין כי גם לעניין זה, השקעות אחרות של המשקיע ושל קרוביו יופחתו מהסכום ההשקעה המרבי של 5 מיליון שקלים חדשים.

כמו כן, מוצע להחיל את ההגבלה המוצעת בסעיף 2(ו) לחוק המוצע, ולפיה כספים שקיבל המשקיע מהחברה יופחתו מסכום ההשקעה שאפשר לקבל בשלו ניכוי לפי הסעיף, זאת בשינויים המחויבים.

סעיף 4 תנאי ההשקעה המזכים בהטבה לפי סעיף 3 לחוק המוצע (להלן – הטבה בעבור שחלוף מניות), דומים במהותם לתנאים המוצעים בסעיף 2 לחוק זה (להלן – הטבה בעבור השקעה בחברת מו"פ). למעשה, משקיע שהשקעתו עומדת בתנאי לקבלת ההטבה בעבור שחלוף מניות, יהיה זכאי ברוב המקרים לקבל גם את ההטבה בעבור השקעה בחברת מו"פ. כדי למנוע כפל הטבות, מוצע לקבוע שמשקיע שמבצע השקעה שעומדת בתנאים של שני הסעיפים האמורים, יוכל לבחור מכוח איזה סעיף ברצונו לקבל את ההטבה.

ככלל, ניתן לצפות שרוב המשקיעים יבקשו לקבל את ההטבה בעבור שחלוף מניות, מכיוון שתנאי הזכאות לקבלתה מקלים יותר מתנאי הזכאות לקבלת ההטבה בעבור השקעה בחברת מו"פ. כך לדוגמה, כתנאי לקבלת הטבה בעבור שחלוף מניות, על המשקיע להחזיק את מניותיו בחברה החדשה במשך תקופה של 6 חודשים בלבד, ואילו כדי לקבל את ההטבה למשקיע בחברת מו"פ, המשקיע נדרש להחזיק במניות במשך 3 שנים. כמו כן, אפשר לקבל את ההטבה על השקעה בחברת מו"פ רק עד גובה השקעה של 3.5 מיליון שקלים חדשים, ואילו בשחלוף מניות אפשר לקבל את ההטבה בהשקעה של עד 5 מיליון שקלים חדשים.

“הוצאות מחקר ופיתוח”, של חברה – הוצאות המסווגות כהוצאות מחקר ופיתוח לפי כללי החשבונאות המקובלים, של החברה, בהתאם לדוחותיה המאוחדים;
“חברה ישראלית מזוכה” – חברה תושבת ישראל שמתקיימים לגביה שני אלה:

(1) בשנת הרכישה היא חברה מועדפת בעלת מפעל טכנולוגי או חברת מו"פ;

ד ב ר י ה ס ב ר

ישר או באמצעות חברת בת זרה של הקבוצה. ההחלטה לבצע את הרכישה דרך חברת בת זרה של הקבוצה מונעת את הפיכת החברה הישראלית לחברה גדולה יותר, על התועלות הרבות הטמונות בכך כאמור לעיל. על כן, כאמור, מוצע לאפשר את מתן ההטבה גם ברכישה של חברות זרות, דבר שצפוי לתמרץ את החברות הישראליות לקבל את ההחלטה לבצע את הרכישה של החברה הזרה באופן ישיר.

מכיוון שברכישת חברה זרה אין תועלת ישירה לישראל, שכן גם לאחר הרכישה הפעילות הכלכלית של החברה הזרה, לרבות הכנסותיה, אינן עוברות לישראל, מוצע כי ההטבה לרכישת חברות טכנולוגיות ורות תינתן בכפוף לעמידה בכמה תנאים שיחולו ברכישת חברה זרה בלבד (וזאת נוסף על התנאים הבסיסיים שחלים גם ברכישת חברה ישראלית). מטרת התנאים הנוספים היא לוודא שההטבה ניתנת רק במקרים המתאימים, ולגרום לכך שהערך הכלכלי של החברה הזרה יעבור לישראל. עם זאת, יש לציין כי התועלת אינה ודאית, שכן גם ברכישה העומדת בתנאים הפורמליים של הסעיף, עדיין ייתכן שחלק גדול מהערך הכלכלי של החברה הנרכשת לא יעבור לישראל במסגרת הליך הרכישה, אלא יישאר בחוץ לארץ. על כן, מוצע לקבוע כי במקרה של רכישה חברה זרה, ההטבה תותנה באישור רשות החדשנות לכך שהרכישה צפויה לייצר תועלת לפעילות החברה הרוכשת בישראל.

לצד האמור לעיל, יצוין כי חוקי המס מעניקים כיום בכמה הוראות שונות, תמריצי מס לבעלות זרה בחברות ישראליות, באופן המתמרץ דווקא רכישה של חברות ישראליות על ידי חברות זרות.

לסעיף קטן (א)

מוצע להגדיר כמה מונחים שנעשה בהם שימוש בסעיף 5 לחוק המוצע.

להגדרה “הוצאות מחקר ופיתוח” – אחד התנאים להיותה של חברה מסוג החברות שרכישתן מאפשרת קבלת ההטבה לפי סעיף זה (להלן – ההטבה ברכישת מניות), הוא שחלק ניכר מהוצאות החברה הוצאו לצורך מחקר ופיתוח. כדי לייצר ודאות ולהקל על התפעול והאכיפה של ההסדר המוצע, מוצע להסתמך על הסיווג החשבונאי של הוצאות מחקר ופיתוח כפי שמופיע בדוחות החשבונאיים של החברה, בהתאם לדוחותיה המאוחדים.

להגדרה “חברה ישראלית מזוכה” – מונח זה בא לאפיין את החברות הישראליות אשר רכישתן תזכה בהטבה ברכישת מניות. התנאי הראשון שמוצע לקבוע הוא שהחברה היא חברה מועדפת בעלת מפעל טכנולוגי או חברת מו"פ. חברה מועדפת בעלת מפעל טכנולוגי היא חברה שבבעלותה

כי כתוצאה מכך אף תישמר פעילותן של החברות הנרכשות בישראל, בדגש על פעילות המחקר והפיתוח שלהן, ויגדל הסיכוי לכך שהקניין הרוחני שבבעלות החברה הנרכשת יישאר בבעלות ישראלית.

במהלך השנים מאז קביעת ההטבה, כמעט ולא נעשה בה שימוש. כדי להגשים את המטרות שעמדו בבסיס חקיקת סעיף 21 האמור במקור, מוצע לקבוע בחוק זה הסדר דומה, בשינויים המפורטים להלן, שנועדו, בין השאר, להביא לכך שחברות רבות יותר ינצלו את ההטבה:

1. הפיכת הזכאות להטבה למסלול ירוק, על ידי ביטול הצורך בקבלת אישור המנהל, כמשמעותו בפקודה, לכך שהחברה עמדה בתנאי החוק, ותחת זאת, קביעה כי החברה תעביר דיווח לרשות המסים, לצורך מעקב אחר ניצול הזכאות;

2. ביטול התנאי הדורש התנהלות בשתי ישויות נפרדות במשך תקופת ההטבה, אשר לא אפשר מיוג בין החברה הרוכשת והנרכשת עד תום תקופת ההטבה;

3. הגבלת אפשרות להפחתת נכסים אחרים שיירכשו מהחברה הנרכשת, כדי למנוע ניכוי כפול, כגון רכישת הידע לפי סעיף 2 לחוק עידוד תעשייה (מסים), התשכ”ט–1969, לרבות ניכוי הוצאות בשל תשלום תמלוגים;

4. מתן אפשרות לרכישה בחלקים, כך שיוכרו רכישות שבוצעו בתוך 12 חודשים, ובלבד שבסיומן לחברה הרוכשת היו לכל הפחות 80 אחוזים בכל אחד מאמצעי השליטה בחברה המזכה (להלן – שרשרת הרכישות).

נוסף על השינויים האלה, וכדי לאפשר צמיחה והתעצמות של חברות הייטק ישראליות, מוצע להרחיב את ההטבה שהייתה קבועה בסעיף 21 לחוק המדיניות הכלכלית, ולתת את אותה הטבה גם בעבור רכישת חברות הייטק זרות. זאת בין השאר על רקע תופעה של רכישת חברות ישראליות בידי חברות זרות, שמביאה בישראל לאובדן של ערך מסוים הנובע מהפעילות של החברה הישראלית הנרכשת. כמו כן, במקרים שבהם חברה ישראלית נרכשת על ידי חברה זרה, נמנעת הפיכתה של החברה הישראלית לחברה גדולה יותר, ונפגעת היכולה של החברה הישראלית להתחרות בשוק הגלובלי מול חברות גדולות יותר.

מטרה נוספת של הרחבת ההטבה גם בעבור רכישת חברות זרות היא לתמרץ את אותן חברות ישראליות גדולות לבחור לרכוש את החברות הזרות באופן ישיר על ידי החברות הישראליות, ולא לבצע את הרכישה באמצעות גורם ביניים זה. זאת, משום שגם אם חברה ישראלית מחליטה לבצע רכישה של חברה זרה, היא נדרשת לקבל החלטה נוספת לגבי אופן הרכישה – באופן

- (2) בשנה שקדמה לשנת הרכישה ועד מועד הרכישה הראשונה, היא אינה קרובה של החברה הרוכשת;
- "חברה מזוכה" – חברה ישראלית מזוכה או חברת חוץ מזוכה, שבשנת הרכישה בבעלותה נכס לא מוחשי מוטב;
- "חברה רוכשת" – חברה שבשנת השגת השליטה היא חברה מועדפת בעלת מפעל טכנולוגי;
- "חברת בת", של חברה מזוכה – חבר בני אדם שהחברה המזוכה מחזיקה באמצעי שליטה בו בשיעור העולה על 50%, ושבעלותו נכס לא מוחשי מוטב;
- "חברת חוץ מזוכה" – חברה תושבת חוץ שמתקיימים לגביה כל אלה:
- (1) מיום התאגדותה ועד מועד הרכישה הראשונה, היא אינה קרובה של החברה הרוכשת;
- (2) שיעור הוצאות המחקר והפיתוח של החברה מתוך סך הכנסותיה, עלה על 10% בשנת המס שקדמה לשנת השגת השליטה או עלה על 10% בשלוש שנות המס שקדמו לשנת השגת השליטה, בממוצע; לעניין זה, "הכנסות" – כהגדרתן בפסקה (1) להגדרה "מפעל טכנולוגי מועדף" שבסעיף 51כד לחוק לעידוד השקעות הון;
- (3) סכום הוצאות המחקר והפיתוח של החברה בשנת המס שקדמה לשנת השגת השליטה עלה על 20 מיליון שקלים חדשים; הסכום האמור יחושב לפי השער היציג, בתום שנת המס, של המטבע שלפיו מוצגים דוחות החברה;

ד ב ר י ה ס ב ר

להגדרה "חברת חוץ מזוכה" – בהגדרה "חברת חוץ מזוכה" נכללות החברות תושבות החוץ אשר רכישתן תוכה בהטבה ברכישת מניות. התנאים המוצעים נועדו להגדיל את הסיכויים שמדובר בחברה עם התמחות טכנולוגית, שרכישת הפעילות שלה יכולה לעזור למפעל הטכנולוגי של החברה הרוכשת בישראל. באינדיקציה לכך שמדובר בחברה טכנולוגית כאמור, מוצע לקבוע שההטבה ברכישת מניות תינתן רק בשל רכישת חברה ששיעור הוצאות המחקר והפיתוח שלה מתוך הכנסותיה, עלה על 10% בשנת המס שקדמה לשנת השגת השליטה, או שבשלוש שנות המס הקודמות לרכישה עלה על 10% בממוצע. תנאי זה דומה לתנאי הקבוע בפסקה (1) להגדרה "מפעל טכנולוגי מועדף" שבסעיף 51כד לחוק לעידוד השקעות הון, ומבוסס עליו.

תנאי נוסף הוא שסכום הוצאות המחקר והפיתוח של החברה בשנת המס שקדמה לשנת השגת השליטה עלה על 20 מיליון שקלים חדשים. תנאי זה נועד לוודא שהטבת המס ניתנת רק בעבור רכישות אסטרטגיות של חברות זרות שסכום הוצאות המחקר והפיתוח שהן מוציאות מדי שנה הוא נכבד.

לבסוף, לפי ההגדרה המוצעת, נדרש שהחברה תושבת החוץ לא תהיה קרובה של החברה הרוכשת מיום התאגדותה ועד ביצוע הרכישה הראשונה בשרשרת הרכישות.

מפעל טכנולוגי שכבר יש ממנו הכנסות טכנולוגיות אשר מוכות בהטבת מס לפי סימן ב'3 בפרק שביעי לחוק עידוד השקעות הון. חברת מו"פ מוגדרת בסעיף 1 לחוק המוצע והיא נועדה לכלול גם חברות טכנולוגיות מתחילות שעוד לא החלו בהפקת רווחים.

נוסף על כך, מוצע לקבוע שההטבה ברכישת מניות של חברה תושבת ישראל תינתן רק אם החברה הנרכשת לא הייתה קרובה של החברה הרוכשת בתקופה של שנה לפחות לפני תחילת שנת המס שבה התבצעה הרכישה הראשונה מבין הרכישות בשרשרת הרכישות שהביאו להשגת השליטה.

להגדרה "חברה מזוכה" – הטבת המס לפי הסעיף ניתנת ברכישת חברה מזוכה, שהיא חברה ישראלית מזוכה או חברת חוץ מזוכה, ולכן הצורך בהגדרה הכוללת את שני סוגי החברות האלה. תנאי סף שנדרש שיתקיים בשני סוגי החברות הוא שבבעלות החברה יהיה נכס לא מוחשי מוטב.

להגדרה "חברה רוכשת" – החברה הרוכשת היא החברה שרוכשת את המניות של החברה המזוכה, ויכולה לקבל את ההטבה ברכישת מניות. מוצע שרק חברה שבשנת השגת השליטה היא חברה מועדפת בעלת מפעל טכנולוגי קרי חברה שיש לה בעלות במפעל שמייצר הכנסות טכנולוגיות, תוכל לקבל את ההטבה. זאת מכיוון שזה סוג החברות שהמדינה מעוניינת שישגלו באמצעות רכישת חברות נוספות.

"מועד הרכישה הראשונה" – המועד שבו ביצעה החברה הרוכשת את הרכישה הראשונה של אמצעי שליטה בחברה הישראלית המזכה או בחברת החוץ המזכה, מבין הרכישות האמורות בסעיף קטן (ג)(2) או לפי הסעיף האמור כפי שהוחל בסעיף קטן (ד)(1):

"סכום רכישה נקי" – הסכום ששילמה בפועל החברה הרוכשת לרכישת אמצעי שליטה בחברה המזכה עד תום 4 שנים מיום חתימת ההסכם לרכישתם (בסעיף זה – הסכם הרכישה), בהפחתת סכום ההון העצמי של החברה המזכה כשהוא מוכפל בחלק החברה המזכה שנרכש כאמור, ובלבד שסכום ההון העצמי כאמור הוא סכום חיובי, ובהפחתת כל סכום שהוחזר לחברה הרוכשת; לענין זה, "סכום ההון העצמי", של חברה מזכה – הסכום המתקבל מצירוף הסכומים של כל אלה: עודפים ורווחים, הון מניות, פרמיה על מניות ופריטים אחרים כיוצא באלה, ואם החברה המזכה היא חברה ישראלית מזכה – בהפחתת נכסים לא מוחשיים הרשומים בספרי החברה המזכה;

"שנת הרכישה" – שנת המס שבה חברה רוכשת רכשה אמצעי שליטה בחברה מזכה; "שנת השגת השליטה" – שנת המס שבה התבצעה רכישת אמצעי השליטה שלאחריה עמדה החברה הרוכשת בתנאי הקבוע בסעיף קטן (ג)(1) או בסעיף הקטן האמור כפי שהוחל בסעיף קטן (ד)(1):

"תקופת ההפחתה" – חמש שנות מס המתחילות בשנה שלאחר שנת השגת השליטה או ביצוע התשלום בפועל, לפי המאוחר

(ב) על אף האמור בכל דין, סכום הרכישה הנקי ששילמה חברה רוכשת לרכישת אמצעי שליטה בחברה מזכה, יותר לה ניכוי בשיעורים שנתיים שווים מהכנסתה הטכנולוגית המועדפת בשנת המס, במשך תקופת ההפחתה, ובלבד שאם החברה המזכה היא חברה ישראלית מזכה – התקיים האמור בסעיף קטן (ג), ואם החברה המזכה היא חברת חוץ מזכה – התקיים האמור בסעיף קטן (ד).

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיפים קטנים (ג) ו-(ד), לפי ההגדרה המוצעת, תקופת ההפחתה היא תקופה של חמש שנות מס המתחילות בשנה שלאחר שנת השגת השליטה או ביצוע התשלום בפועל, לפי המאוחר. כך שאם התשלומים, או חלקם, שולמו לאחר מועד השגת השליטה, תקופת ההפחתה תיבחן בנפרד לגבי כל אחד מהתשלומים ששולמו לאחר שנת השגת השליטה.

לסעיף קטן (ב)

לפי הדין הקיים, רכישת מניות אינה מהווה הוצאה המותרת לצורכי מס בשנת הרכישה, ועלות הרכישה באה לידי ביטוי בהוצאה הונית רק במועד מימוש מניות החברה הנרכשת, בדרך של הפחתת רווח ההון החייב במס או בדרך של יצירת הפסד הון הניתן לקיוזו כנגד רווח הון אחר. כמו כן, מניות אינן נכס בריפחת ולפיכך לא ניתן פחת בשלהן בהתאם לתקנות מס הכנסה (פחת), 1941, או בהתאם לכל דין אחר המתיר הפחתה לצורכי מס.

כחריג לכלל האמור, ומהסיבות המפורטות בחלק הכללי של דברי ההסבר לסעיף המוצע, מוצע בסעיף זה להתיר הפחתה של 20% מעלות רכישת מניות חברה מזכה בכל שנה, כנגד הכנסה מכל מקור בכל אחת מחמש שנות מס שתחילתן בשנת המס העוקבת לשנת השגת השליטה

להגדרה "סכום רכישה נקי" – גובה הטבת המס בעבור רכישת המניות נקבע בהתבסס על סכום הרכישה הנקי ששילמה החברה הרוכשת בעבור המניות, בין בכסף ובין בשווה כסף. מוצע לקבוע כי סכום הרכישה הנקי, כלומר סכום ההשקעה שתינתן בשלו הטבה, לא יכלול את סכום ההון העצמי של החברה המזכה, המבטא את עלות הנכסים הרשומים במאזן בניכוי התחייבויות. מטרת ההגדרה האמורה היא למנוע הפחתה בעקיפין, באמצעות הפחתת המניות לצורכי מס, של נכסים הרשומים במאזן החברה המזכה שכבר מופחתים בה לצורכי מס או של נכסים אשר לו היו נרכשים במישרין על ידי החברה הרוכשת לא היו זכאים לפחת, כגון: קרקע, מניות חברה, מזומנים ונכסים כספיים. כך הסכום שיתור להפחתה בידי החברה הרוכשת מבטא את שווי המוניתין והידע הקיימים אצל החברה המזכה בלי שאלה מקבלים ביטוי במאונה.

להגדרה "תקופת ההפחתה" – תקופת ההפחתה היא התקופה שבמהלכה נפרסים הניכויים של סכום הרכישה הנקי על פי המוצע, במהלך תקופה זו נדרשים להתקיים חלק מהתנאים לקבלת ההטבה בעבור רכישת המניות של חברה ישראלית מזכה ושל חברת חוץ מזכה, בהתאמה, המפורטים

(ג) הייתה החברה המזכה כאמור בסעיף קטן (ב) חברה ישראלית מזכה, יותר לחברה הרוכשת ניכוי כאמור באותו סעיף קטן, אם התקיימו כל אלה:

(1) בתוך 12 חודשים ביצעה החברה הרוכשת רכישות של אמצעי שליטה בחברה המזכה, אשר בסיומן החזיקה החברה הרוכשת ב־80% לפחות מכל סוג של אמצעי השליטה בחברה המזכה;

(2) בתקופת הוראת השעה מתקיימים שני אלה:

(א) החברה הרוכשת שילמה בפועל 25% מסכום הרכישה הוודאי או 10% מסכום הרכישה הנקי שעליה לשלם לחברה המזכה לרכישת אמצעי שליטה לפי הסכם הרכישה, לפי הנמוך שבהם; לעניין זה, "סכום הרכישה הוודאי" – החלק מסכום הרכישה הנקי כאמור שעל החברה הרוכשת לשלם לפי הסכם הרכישה, בלא תנאי;

(ב) נערך הסכם מקדים לקראת הרכישה הראשונה מהרכישות האמורות בפסקה (1); לעניין זה, "הסכם מקדים" – הסכם עקרונות, מזכר הבנות, זיכרון דברים או הסכם דומה אף אם כינויו שונה, בין בכתב ובין בעל פה, הכולל את הסכמות הצדדים בנוגע לעיקרי תנאי העסקה;

(3) אם יש לחברה המזכה חברת בת שהיא חברה תושבת חוץ – מתקיים לגבי עסקי חברת הבת האמור בסעיף קטן (ד)(4);

ד ב ר י ה ס ב ר

נסיבות עובדתיות שייתכן שישתנו בהמשך. בהתאם לכך מוצע, בפסקת משנה (א), לקבוע כי תנאי למתן ההטבה הוא כי חלק משמעותי מהעסקה הסתיים בתקופת הוראת השעה. מכיוון שבעסקאות רכישה מהסוג שסעיף 5 לחוק המוצע עתיד לחול עליהן, במקרים רבים התמורות מותנות ומשתלמות זמן רב לאחר ביצוע העסקה, מוצע לקבוע שדי בכך שהחברה הרוכשת שילמה בפועל 25% מסכום הרכישה הוודאי או 10% מהסכום הכולל שעליה לשלם, לפי הנמוך עד תום הוראת השעה (יום "א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025)).

ואולם כדי שלא לתת הטבות מס לעסקאות שכבר בשלבים מתקדמים, וסביר להניח שהיו יוצאות לפועל גם בלא הטבת המס, מוצע, בפסקת משנה (ב), לקבוע כי ההטבה תינתן רק אם ההסכם המקדים לקראת חתימת העסקה נעשה בתקופת הוראת השעה.

לפסקה (3)

מחיר הרכישה, שעל בסיסו מחושבת ההטבה ברכישת המניות, מבוסס על השווי של החברה המזכה אשר נובע, בחלקו, גם מהשווי של חברות בנות של החברה המזכה. ייתכן, על כן, שמחיר הרכישה מגלם שווי של נכסים וחברות שאינם נמצאים בישראל, ושהעברת הבעלות בהם אינה מביאה ערך למשק הישראלי (מכיוון שכל הנכסים וההכנסות של חברת הבת נשארים מחוץ לישראל). כדי לוודא שהרכישה מועילה למשק הישראלי, מוצע לקבוע שאם לחברה המזכה הישראלית יש חברת בת תושבת חוץ, החברה הרוכשת תידרש להעביר את עסקיה של חברת הבת לישראל, ולצרף אותן, כ"עסק חיי", לעסקי של המפעל הטכנולוגי שבבעלותה. זאת בדומה

בחברה המזכה. כך, על פני חמש שנים, תקבל החברה הרוכשת את כל עלות המניות כניכוי מהכנסתה לצורכי מס, ובלבד שהתקיימו כל התנאים המזכים במתן ההטבה.

כאמור, האפשרות להפחית את עלות רכישת המניות בחברה עתירת ידע תעניק לחברה הרוכשת תמריץ, בדרך של הקדמת התרת ההוצאה לצורכי מס, ותוויל את עלויות ההשקעה. כמו כן, הפחתה כאמור תמתן את הירידה ברווחיות המוצגת בידי החברה הרוכשת בשנים הראשונות לרכישתן של חברות עתירות ידע צעירות, שאינן רווחיות בדרך כלל במועד הרכישה ובסמוך לאחריה, ובכך תיצור תמריץ לביצוע הרכישה.

יצוין שאם לא יימכרו מניות החברה הנרכשת, ההטבה לא תתבטא רק בדחיית מס, אלא סכום המס שלא ישולם לפי סעיף זה יהווה בסופו של דבר סכום שיהיה פטור ממס באופן קבוע.

לסעיף קטן (ג)

בסעיף קטן זה מפורטים התנאים לקבלת ההטבה האמורה בסעיף קטן (ב), במקרה שבו החברה הנרכשת היא חברה ישראלית מזכה.

לפסקה (1)

התנאי הראשון הוא שהחברה הרוכשת תרכוש 80% לפחות מכל אחד מאמצעי השליטה בחברה המזכה, ברשרת עסקאות שנעשו בתקופה של שנה אחת לכל היותר.

לפסקה (2)

על פי המוצע, ההטבה תינתן לתקופה קצובה, מכיוון שהנסיבות שבשלהן מוצע לאפשר את מתן ההטבה הן

(4) בכל שנת מס בתקופת ההפחתה –

- (א) החברה הרוכשת היא חברה מועדפת בעלת מפעל טכנולוגי;
- (ב) לדוח שהגישה החברה הרוכשת לפי סעיף 131 לפקודה צורף אישור מאת רואה חשבון על התקיימות התנאים לקבלת הטבה לפי סעיף זה;
- (ג) מתקיימים שני אלה:

- (1) הנכס הלא מוחשי המוטב שהיה בבעלות החברה המזכה ביום המכירה, נותר בבעלותה או בבעלות החברה הרוכשת;
- (2) אם הייתה לחברה המזכה חברת בת שהיא חברה תושבת חוץ – התקיים האמור בפסקת משנה (1) גם לגבי הנכס הלא מוחשי המוטב שהיה בבעלות חברת הבת ביום המכירה ועבר לבעלות החברה הרוכשת;
- (5) הימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותות אינן בין המטרות העיקריות של רכישת אמצעי השליטה בחברה המזכה.
- (ד) הייתה החברה המזכה כאמור בסעיף קטן (ב) חברת חוץ מזכה, יותר לחברה הרוכשת ניכוי כאמור באותו סעיף קטן אם התקיימו כל אלה:
- (1) מתקיים האמור בסעיף קטן (ג)1, (2) ו-5;
- (2) הכנסתה הטכנולוגית של החברה הרוכשת בשלוש שנות המס שקדמו לשנת השגת השליטה הייתה 75 מיליון שקלים חדשים או יותר לשנה בממוצע;

ד ב ר י ה ס ב ר

הזרה, לרבות הכנסותיה, אינן עוברות בהכרח לישראל. על כן מוצע כי ההטבה לרכישת חברות טכנולוגיות זרות תהיה מותנית בתנאים מחמירים יותר מאשר אלה החלים ברכישת חברה ישראלית מזכה, וזאת לצורך גידור הסיכון.

לפסקה (1)

מוצע להחיל ברכישת חברה מזכה תושבת חוץ תנאים החלים גם ברכישת חברה מזכה תושבת ישראל. על פי המוצע, התנאים העיקריים הנדרשים ברכישת חברה ישראלית מזכה המפורטים בסעיף קטן (ג)1, (2) ו-5, יידרשו גם ברכישת חברה מזכה תושבת חוץ. מדובר בתנאים שעניינם דרישה לרכישת 80% מאמצעי השליטה בשרשרת עסקאות, מועד ביצוע הרכישה והתשלומים, והדרישה שהרכישה לא בוצעה לצורך הימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותות.

לפסקאות (2) ו-3

כדי לוודא שמדובר בעסקאות אסטרטגיות שביצוען יכול לקדם את המשק הישראלי, מוצע לקבוע שמתן ההטבה ברכישת חברה מזכה תושבת חוץ תינתן רק אם החברה הרוכשת היא חברה גדולה מאוד, שהכנסתה הטכנולוגית בשלוש שנות המס שקדמו לשנת השגת השליטה הייתה 75 מיליון שקלים חדשים או יותר לשנה בממוצע. כמו כן, מוצע לקבוע שההטבה תינתן רק אם סכום הרכישה הנקי ששולם בעבור רכישת החברה המזכה היה 20 מיליון דולר של ארה"ב או יותר. הקביעה של סכום הרכישה הנקי

לתנאי המוצע בסעיף קטן (ד) לגבי רכישה של חברה מזכה תושבת חוץ, ומסיבות דומות.

לפסקה (4)

מעבר לתנאים שצריכים להתקיים במועד הרכישה, מוצעים גם תנאים נוספים שצריכים להתקיים במשך כל חמש השנים שלאחר הרכישה (השנים שבהן מנכים את סכום הרכישה של המניות). תנאי אחד הוא שבכל אותן שנים (שנות ההפחתה) החברה הרוכשת המשיכה להיות חברה מועדפת בעלת מפעל טכנולוגי ושהנכס הלא מוחשי המוטב שהיה בבעלות החברה המזכה ביום המכירה, נותר בבעלותה או הועבר לבעלות החברה הרוכשת. מוצע שרואה חשבון יאשר את התקיימות התנאים האמורים בכל שנה כחלק מהדוח השנתי אשר מוגש לצורכי מס הכנסה.

לפסקה (5)

בדומה להטבות מס אחרות, מוצע לקבוע כי ההטבה לא תינתן אם הימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותות הן בין המטרות העיקריות של רכישת אמצעי השליטה בחברה המזכה, כדי למנוע תכנון מס בלתי לגיטימי.

לסעיף קטן (ד)

בסעיף קטן זה מפורטים התנאים לקבלת ההטבה האמורה בסעיף קטן (ב). במקרה שבו החברה הנרכשת היא חברת חוץ מזכה. כאמור, במתן הטבת מס לרכישת חברה זרה טמון סיכון רב ואין תועלת ישירה לישראל ברכישות כאמור, שכן גם לאחר הרכישה, הפעילות הכלכלית של החברה

(3) סכום הרכישה הנקי היה 20 מיליון דולר של ארצות הברית (להלן – דולר ארה"ב) או יותר; אם סכום הרכישה כאמור היה במטבע שאינו דולר ארה"ב, הוא יומר לדולר ארה"ב לפי שער החליפין של אותו מטבע ביום האחרון של החודש שלפני חתימת הסכם הרכישה; לעניין זה, "שער החליפין" – השער היציג של דולר ארה"ב שמפרסם בנק ישראל;

(4) (א) בתוך 12 חודשים מיום השגת השליטה, צורפו עסקיה של החברה המזכה ושל כל חברת בת שלה, כעסק חי, לעסקיו של המפעל הטכנולוגי שבבעלות החברה הרוכשת, כך שפעילות העסקים האמורה חדלה להתקיים אצל החברה המזכה או חברת הבת, לפי העניין, והמשיכה להתקיים אצל המפעל הטכנולוגי.

(ב) במסגרת צירוף העסקים כאמור בפסקת משנה (א) הועברו כלל הזכויות שהיו לחברה המזכה או לחברת הבת, לפי העניין, בנכסים לא מוחשיים, לרבות נכסים לא מוחשיים מוטבים, לבעלות החברה הרוכשת. (ג) בפסקה זו, "יום השגת השליטה" – היום שבו השלימה החברה הרוכשת ביצוע רכישות כאמור בסעיף קטן (ג)1, כפי שהוחל בפסקה (1), שלאחריהן החזיקה באמצעי שליטה כאמור באותו סעיף קטן;

(5) (א) הרשות כהגדרתה בחוק לעידוד מחקר ופיתוח (להלן – הרשות לחדשנות) אישרה לחברה הרוכשת, לבקשתה, לפני החתימה על הסכם הרכישה, כי רכישת אמצעי השליטה בחברה המזכה צפויה לשמש לפיתוח או לקידומו של מפעל טכנולוגי בישראל שנמצא בבעלות החברה הרוכשת. (ב) החברה הרוכשת פעלה בהתאם לאמור בבקשה כאמור בפסקת משנה (א).

ד ב ר י ה ס ב ר

לא מוחשיים, לבעלות החברה הרוכשת. כל זאת צריך להיעשות בתוך 12 חודשים מהיום שבו השלימה החברה הרוכשת את רשרת הרכישות שבסיומן היו לה 80% לפחות מאמצעי השליטה של החברה המזכה תושבת חוץ. לאחר צירוף עסקים כאמור והעברת נכסים לא מוחשיים, ההנחה היא שברוב המקרים חלק גדול מהשווי של החברה המזכה הורה הועבר לישראל, ובכך יש פוטנציאל לצמיחה של החברה בישראל.

יצוין, שלא מן הנמנע שגם לאחר העברה כאמור, התועלת המלאה מרכישת החברה לא תגיע לישראל, שכן אפשר שלחברה הישראלית יש אינטרס כלכלי לפתח דווקא את החברה המזכה תושבת החוץ, שלאחר הרכישה היא חברת בת של החברה הרוכשת. כמו כן, ייתכן שחלק מסכום שווי הרכישה הנקי משולם גם בעבור נכסים שאינם עוברים לחברה הרוכשת במסגרת צירוף העסקים כאמור, והחברה הישראלית מקבלת הטבה גם בשל תשלום חלק זה.

מכיוון שמדובר בהטבות בסדר גודל של מיליוני שקלים, הניתנים לחברות ישראליות מסוימות באופן המיטיב עם בעלי מניותיהן על חשבון הקופה הציבורית, מוצע שטרם מתן ההטבה, תבחן הרשות לחדשנות את התוכנית העסקית של החברה הרוכשת ותאשר שרכישת

בדולרים מוצעת משום שרוב עסקאות הרכישה מהסוג הזה נעשות במטבע של דולר של ארה"ב, אך אם העסקה נעשית במטבע אחר, הוא יומר לדולר של ארה"ב לפי שער החליפין של אותו מטבע ביום האחרון של החודש שלפני חתימת הסכם הרכישה.

לפסקאות (4) ו-(5)

כאמור, אם עסקי החברה הנרכשת נותרים בחוץ לארץ, כמעט ואין תועלת למדינת ישראל מביצוע העסקה. כדי לתמרץ עסקאות שביצוען יביא תועלת למדינת ישראל, מוצע לקבוע שכתנאי למתן ההטבה ברכישת המניות של חברה מזכה תושבת חוץ, על החברה הרוכשת לצרף את עסקיה של החברה המזכה ושל כל חברת בת שלה, כעסק חי, לעסקיו של המפעל הטכנולוגי שבבעלות החברה הרוכשת, כך שפעילות העסקים האמורה חדלה להתקיים אצל החברה המזכה או חברת הבת, לפי העניין, והמשיכה להתקיים אצל המפעל הטכנולוגי. זאת בדומה למתואר בתקנה 7 לתקנות לעידוד השקעות הון (הכנסה טכנולוגית מועדפת ורווח הון למפעל טכנולוגי), התשע"ז–2017, ובהתבסס על פרשנות דומה של המונח. כמו כן, נדרש שבמסגרת צירוף העסקים כאמור, הועברו כלל הזכויות שהיו לחברה המזכה או לחברת הבת, לפי העניין, בנכסים

(ג) החברה הרוכשת הודיעה למנהל רשות המסים על כוונתה לרכוש אמצעי שליטה בחברה המזוכה, לפני החתימה על הסכם הרכישה;
(6) בכל שנת מס בתקופת ההפחתה –

(א) מתקיים האמור בפסקאות משנה (א) ו-(ב) של סעיף קטן (ג)4);
(ב) לא התקיים במפעל הטכנולוגי של החברה הרוכשת אף אחד מאלה:

(א) מספר עובדיו בישראל בשנת המס האמורה קטן ב־20% או יותר מממוצע מספר עובדיו בישראל בשתי שנות המס שקדמו לשנת השגת השליטה, אלא אם כן הוא קטן בשיעור הצמצום במספר העובדים הכולל בקבוצת החברות שנמנה עימה המפעל, בישראל ומחוץ לישראל, בשנת המס האמורה, ביחס לממוצע מספר העובדים האמור בשתי שנות המס שקדמו לשנת השגת השליטה;

(ב) עלות שכר עובדיו בישראל בשנת המס האמורה הייתה קטנה ב־20% או יותר מממוצע עלות השכר האמורה בשתי שנות המס שקדמו לשנת השגת השליטה, אלא אם כן היא קטנה בשיעור הצמצום בעלות הכוללת של שכר העובדים בקבוצת החברות שנמנה עימה המפעל, בישראל ומחוץ לישראל, בשנת המס האמורה, ביחס לממוצע עלות השכר האמורה בשתי שנות המס שקדמו לשנת השגת השליטה;

(7) הנכס הלא מוחשי המוטב שהועבר לבעלות החברה הרוכשת כאמור בפסקה (4), נשאר בבעלותה עד תום תקופת ההפחתה.

ד ב ר י ה ס ב ר

בדומה למוצע לעיל לגבי רכישה של חברה ישראלית מזוכה, מוצע שלאורך תקופת ההפחתה בת חמש השנים, החברה הרוכשת תידרש להמשיך להיות חברה מועדפת בעלת מפעל טכנולוגי.

כמו כן, כדי לוודא שהתועלת מתמן ההטבה מגיעה לעובדי המפעל בישראל, ופעילות המפעל אינה עוברת למדינה אחרת, מוצע תנאי נוסף ולפיו החברה הרוכשת לא תצמצם את מספר עובדי המפעל בישראל או את שכרם של עובדי המפעל בישראל ביותר מ־20%. על אף האמור, אם קבוצת החברות שנמנית עימן החברה הרוכשת, מצמצמת את פעילותה בכל העולם (לדוגמה בשל משבר כלכלי עולמי), היא תוכל לצמצם את פעילותה בישראל באותו שיעור שבו צמצמה את פעילותה בשאר המדינות שבהן היא פועלת, לכל היותר. תנאי זהו קבוע היום בהגדרה "מפעל טכנולוגי" בתקנה 3 לתקנות לעידוד השקעות הון (הכנסה טכנולוגית מועדפת ורווח הון למפעל טכנולוגי), התשע"ז–2017, הגם שהוא מנוסח באופן מעט שונה.

על פי המוצע, יידרש רואה החשבון של החברה הרוכשת להצהיר על המשך התקיימות תנאים אלה בכל שנת מס בתקופת ההפחתה כאמור.

לפסקה (7)

נוסף על האמור, כדי לשמר את הערך מהרכישה בישראל, מוצע כי החברה הרוכשת תידרש להשאיר את

החברה המזוכה תושבת החוץ צפויה לשמש לפיתוחו או לקידומו של המפעל הטכנולוגי של החברה הרוכשת שנמצא בישראל. פיתוח המפעל הטכנולוגי בישראל צפוי להביא לתועלות הנלוות שדובר בהן בחלק הכללי של דברי ההסבר לסעיף זה.

מכיוון שאישור הרשות לחדשנות ניתן על בסיס הצהרת החברה, מוצע לקבוע תנאי נוסף למתן ההטבה, והוא שהחברה הרוכשת פעלה בהתאם לתוכנית העסקית שהגישה לרשות לחדשנות. ויובהר, תנאי זה לא בא לבחון בדיעבד אם הרכישה אכן שימשה לפיתוחו או לקידומו של המפעל הטכנולוגי בישראל, שכן ייתכן שהחברה הרוכשת פעלה לפי התוכנית שהגישה, והתוצאה לא הניבה את הרווחים הצפויים. אלא, הוא בא לבחון אם החברה הרוכשת קיימה את התחייבויותיה על פי התוכנית העסקית שהגישה לרשות.

מכיוון שרשות המסים היא זו שבוחנת את התקיימות התנאים בדיעבד, מוצע לקבוע שהחברה הרוכשת תודיע למנהל רשות המסים על כוונתה לרכוש אמצעי שליטה בהתאם לאמור בסעיף.

לפסקה (6)

נוסף על התנאים שנדרשים להתקיים בסמוך לרכישה, מוצע לקבוע כמה תנאים נוספים כדי לוודא שהתועלת מהרכישה נשמרת בישראל לתקופת זמן מסוימת.

- (ה) (1) לצורך קבלת אישור כאמור בסעיף קטן (ד)(5)(א), תגיש החברה הרוכשת לרשות לחדשנות בקשה הכוללת, בין השאר, את פרטי הסכם הרכישה וכן תיאור מפורט של הפעולות שבכוונתה לבצע לגבי העסק של חברת החוץ המזכה, הכול כפי שתקבע הרשות לחדשנות בכללים.
- (2) הרשות לחדשנות תודיע לחברה הרוכשת על החלטתה ונימוקיה בתוך 90 ימים מהיום שבו אישרה כי הבקשה וכל המסמכים הנלווים אליה התקבלו, או מהיום שבו אישר המנהל כי התקבלה ההודעה כאמור בסעיף קטן (ד)(5)(ג), לפי המאוחר.
- (3) לא הודיעה הרשות לחדשנות לחברה הרוכשת על החלטתה בבקשה שהוגשה לפי סעיף זה עד המועד האמור בפסקה (2), יראו את הרכישה נושא הבקשה כאילו אושרה לפי סעיף קטן (ד)(5)(א).
- (ו) על אף האמור בסעיף קטן (ב) –

(1) אם לא התקיים תנאי מהתנאים המנויים בסעיפים קטנים (ג)(4) או (ד)(6), בשנת מס כלשהי במהלך תקופת ההפחתה (בסעיף זה – שנת ההפרה), לא תהיה החברה הרוכשת זכאית, בשנת ההפרה, לניכוי כאמור בסעיף קטן (ב), ואולם לא יהיה בכך כדי לפגוע בזכאותה לניכוי כאמור בשנה שאחרי שנת ההפרה או בשנה שלפניה, אם התקיימו באותה שנה התנאים לזכאות כאמור, ובלבד שטרם הסתיימה תקופת ההפחתה ושסכום שלא נוכח בשנת ההפרה לא ינוכה בשנות המס שלאחריה;

ד ב ר י ה ס ב ר

או בתנאים המפורטים בסעיף קטן (ד)(6) או (7) ברכישה חברה מזכה תושבת חוץ, לפי העניין (בדברי ההסבר לסעיף זה – התנאים הממשיכים).

לפי המוצע, אם לא התקיים אחד מהתנאים הממשיכים בשנת מס כלשהי במהלך תקופת ההפחתה, החברה הרוכשת תאבד את זכאותה לניכוי באותה שנה שבה לא עמדה בתנאי, ואולם לא יהיה בכך כדי לפגוע בזכאותה לניכוי כאמור בשנים אחרות שבהן היא כן עמדה בתנאים. ההצעה שלא לשלול את הזיכוי גם למפרע במקרה כזה, נובעת מכך שייתכן שהעובדה שהחברה הרוכשת אינה עומדת בתנאי מסוים, אינה נובעת מפעולה אקטיבית או ממחדל של החברה הרוכשת, אלא משינוי בתנאי השוק של החברה הרוכשת לא הייתה שליטה עליו. בכך מקנה ההסדר המוצע לחברה הרוכשת ודאות, שכן גם אם יהיה שינוי בתנאי השוק, והיא לא תצליח לעמוד בתנאים הממשיכים במשך שנות ההפחתה, היא לא תאבד את כל הזיכוי לדוגמה, אם אחרי שלוש שנות הפחתה, החברה הרוכשת נקלעת לקשיים ונאלצת לפטר יותר מ-20% מעובדיה בישראל, בניגוד לתנאי הקבוע בסעיף קטן (ד)(6), לא ייוספ על הקושי הכלכלי שלה גם קושי נוסף הנובע מהצורך להחזיר את ההטבה שכבר קיבלה מהמדינה בשנים שעברו.

על אף האמור, מוצע כלל אחר לגבי הפרת התנאי הקבוע בסעיף קטן (ד)(7) שלפיו הנכס הלא מוחשי המוטב שהועבר לבעלות החברה הרוכשת צריך להישאר בבעלותה עד תום תקופת ההפחתה. העברת הנכס הלא מוחשי

הנכסים הלא מוחשיים המוטבים שהועברו אליה לאחר הרכישה, עד תום תקופת ההפחתה.

ויובהר כי הדרישות שמוצע לקבוע בפסקאות (6) ו-(7) המתוארות לעיל אינן צפויים להערים קשיים ניכרים על החברה הרוכשת, כיוון שמדובר בתקופה לא ארוכה באופן יחסי. לאחר שתקופה זו תסתיים, תוכל החברה הרוכשת לעשות עם הנכס הלא מוחשי שבבעלותה כרצונה, בהתאם לאינטרסים העסקיים שלה, בין בישראל ובין מחוץ לישראל.

לסעיף קטן (ה)

בסעיף קטן זה מפורטות הדרישות הפרוצדורליות לקבלת אישור הרשות לחדשנות על כך שרכישה של חברה מזכה תושבת חוץ צפויה להביא לפיתוחו של מפעל של החברה הרוכשת בישראל, כאמור בסעיף קטן (ד)(5)(א) המוצע. הבקשה תכלול, בין השאר, את פרטי הסכם הרכישה וכן תיאור מפורט של הפעולות שבכוונתה לבצע לגבי העסק של חברת החוץ המזכה, ומוצע להסמיך את הרשות לחדשנות לקבוע בכללים את הפרטים לעניין זה. כמו כן מוצע כי לרשות לחדשנות תהיה תקופה של 90 ימים לאשר או לדחות את בקשת החברה הרוכשת, ואם היא לא תעשה כן, יראו זאת כאילו ניתן אישורה לבקשה והתקיים התנאי הקבוע בסעיף קטן (ד)(5)(א) האמור.

לסעיף קטן (ו)

סעיף קטן זה עניינו בהשלכות של אי-עמידה בתנאים המפורטים בסעיף קטן (ג)(4) ברכישה חברה ישראלית מזכה,

(2) אם מצא פקיד השומה כי לא התקיים התנאי שבסעיף קטן (ד)(7), יודיע על כך לחברה הרוכשת; ניתנה הודעה כאמור, תבוטל זכאותה של החברה הרוכשת לניכוי, למפרע, ויתוקנו שומות המס שלה בהתאם; תוקנו שומות המס של החברה הרוכשת, תחויב החברה הרוכשת בתשלום המס הנוסף בשל התיקון בתוספת הפרשי הצמדה וריבית עד מועד התשלום; פקיד השומה יודיע לחברה הרוכשת על סכום המס הנוסף שהיא חייבת בו, ועל הודעה כאמור ועל תיקון השומות בהתאם יחולו הוראות סעיף 103(ב) לפקודה, בשינויים המחויבים.

(1) על אף האמור בסעיף קטן (ב), ברכישת חברת חוץ מזכה, הסכום שיותר לחברה הרוכשת לנכות, לפי אותו סעיף קטן, בכל שנת מס בשנות ההפחתה, לא יעלה על הסכום שבו גדלה ההכנסה הטכנולוגית של החברה הרוכשת באותה שנה, לעומת סכום ההכנסה כאמור בשנת המס שקדמה לשנת השגת השליטה.

(2) סכום שלא היה ניתן לנכות בשנת מס כלשהי בשל ההגבלה בפסקה (1), יותר בניכוי בשנות המס הבאות בזו אחר זו, ובכפוף לאמור באותה פסקה.

(3) על אף האמור בפסקאות (1) ו-(2), סכום שלא נוכה עד תום תקופת ההפחתה בשל המגבלה שבאותן פסקאות, יהיה ניתן לנכותו החל מהשנה שלאחר תום תקופת ההפחתה.

(ח) בחישוב רווח ההון במכירת מניות החברה המזכה בידי החברה הרוכשת שהותר לה ניכוי של סכום הרכישה הנקי לפי סעיף זה, יוקטן המחיר המקורי שלהן בכל הסכום שניכוי הותר כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

עם זאת, מוצע לקבוע שאם בשנה מסוימת לא היה ניתן לנכות את כל סכום הניכוי, יתרה זו תעבור לשנים הבאות, בזו אחר זו, עד שגובה ההכנסה הטכנולוגית של החברה הרוכשת יהיה מספיק גבוה כך שיהיה ניתן לנכות את הסכום. כמו כן, מוצע לקבוע שאם לא היה ניתן לנכות את הסכום עד סוף שנות ההפחתה, יהיה ניתן לנכותו בשנה שלאחר מכן, אפילו אם סכום ההכנסה הטכנולוגית של החברה הרוכשת לא גדל ביחס להכנסתה הטכנולוגית בשנה שלפני שנת הרכישה.

לסעיפים קטנים (ח) ו-(ט)

מכיוון שעלות הרכישה של המניות ניתנת לניכוי לאורך תקופת ההפחתה, הכרה באותה עלות שוב במועד המכירה, כחלק מהמחיר המקורי, תהווה כפל הטבה. על כן מוצע לקבוע שבחישוב רווח ההון במכירת מניות החברה, בידי החברה הרוכשת, יוקטן המחיר המקורי של המניות בכל הסכום שניכוי הותר כאמור.

באופן דומה, אם יותרו לחברה הרוכשת ניכוי או הגדלה של המחיר המקורי בשל תשלומים שתשלם בעבור נכסי החברה המזכה שנמכרים אליה, היא תקבל גם כן כפל הטבה. זאת משום שהסכום ששולם בעבור המניות של החברה המזכה, שהותר בניכוי לפי סעיף זה, נגזר מהשווי של נכסיה – אותם נכסים שהחברה המזכה מבקשת לנכות את מחיר רכישתם בשנית. על כן מוצע לקבוע שחברה רוכשת

המוטב לישראל היא מטרה מרכזית במתן ההטבה, ושמירה על הנכס בישראל היא עניין שנתון לשליטת החברה הרוכשת. על כן, במקרה שהחברה אינה מחזיקה בנכס הלא מוחשי המוטב למשך כל תקופת ההפחתה לפחות, ההטבה ברכישת המניות תתבטל למפרע, והחברה תידרש לשלם את המס הנוסף שנובע כתוצאה מביטול ההטבה.

מבחינה פרוצדורלית, אם פקיד השומה מוצא שהתנאי הקבוע בסעיף קטן (ד)(7) אינו מתקיים, ויש צורך לשלול את ההטבה למפרע, יחולו הכללים הקבועים בסעיף 103(ב) לפקודה, בשינויים המחויבים. לפי אותו סעיף, לפקיד השומה יש תקופה של 4 שנים לאחר הגשת הדוח לגבי שנת ההפרה, שבמהלכן הוא יכול להחליט לשלול את הטבת המס, והחברה יכולה להשיג ולערער על החלטתו.

לסעיף קטן (ז)

מכיוון שהמטרה במתן הטבה לרכישת מניות של חברה מזכה תושבת חוץ היא שהחברה הרוכשת תגדל ותתפתח בישראל, מוצע לקבוע שיהיה ניתן לקבל את הניכוי רק עד גובה הסכום שבו גדלה ההכנסה הטכנולוגית של החברה הרוכשת בכל שנה, בהשוואה לסכום ההכנסה הטכנולוגית של החברה הרוכשת בשנה שלפני הרכישה. כלל זה גם מגדר את הסיכון הפיסקלי, מכיוון שהוא יביא לכך שההטבה לא תביא לאובדן מס מהחברה הרוכשת ביחס למס ששולם על ידה בשנת המס שלפני מתן ההטבה.

(ט) חברה רוכשת שהותר לה ניכוי של סכום הרכישה הנקי לפי סעיף זה, לא תהיה זכאית לניכוי או הפחתה של סכומים שהוציאה בעד רכישת נכסים שהיו בבעלות החברה המזכה בתחילת שנת השגת השליטה או בעד רכישת נכסים מהחברה המזכה בתקופה שממועד הרכישה הראשונה עד תום תקופת ההפחתה, וכן לא תהיה זכאית לניכוי סכומים שהוציאה לתשלום תמלוגים או דמי שכירות בעד קבלת זכות שימוש בנכס כאמור; בחישוב רווח ההון או השבח במכירת נכסים כאמור, יראו כאילו המחיר המקורי או יתרת שווי הרכישה, לפי העניין, של הנכס, בידי החברה הרוכשת, הם בסכום השווה אפס; בסעיף קטן זה –

”שבח” – כמשמעותו בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ”ג-1963⁷ (להלן – חוק מיסוי מקרקעין);

”יתרת שווי הרכישה” – כהגדרתה בסעיף 47 לחוק מיסוי מקרקעין.

פטור ממס לריבית 6. (א) בסעיף זה –

לגוף פיננסי זר

ד ב ר י ה ס ב ר

חיובים במס בישראל על הכנסתם מההלוואה ובהתחשב בשיעור שנקבע לעניין זה באמנות מס בין-לאומיות, אם יש אמנת מס רלוונטית. הגבייה של מס זה נעשית, לרוב, באמצעות חיוב החברה הישראלית לנכות במקור את סכום המס שחייב בו הגוף הפיננסי. אף על פי שרוב המקרים, באופן תאורטי, אותם מלווים יכולים לקבל זיכוי בעבור המס שהם משלמים בישראל מתוך המס שעליהם לשלם במדינת תושבותם, במקרים רבים העלות של הביורוקרטיה הנדרשת לקבלת הזיכוי, עולה על הסכום שניתן לקבל זיכוי, ועל כן הדבר אינו כדאי. בשל כך, בפועל, כפי הנראה, המלווים הזרים מוכנים להלוות לחברות הטכנולוגיות תושבות ישראל את הסכומים הנדרשים להן, רק אם החברה הישראלית נושאת בנטל המס.

כתוצאה מכך, בין השאר, עלויות ההלוואה לחברות הטכנולוגיות בישראל גבוהות והן נוטות לפנות לאפיקי מימון אחרים, ובהם גיוס הון. גיוס הון מתושב זה בניגוד להלוואה, גורם לדילול האחזקות הישראליות בחברה, להגדלת הסיכון שפעילות החברה תעבור למדינה זרה, ולכך שבמכירת החברה ברווח, לא ישולם מס בישראל. קביעת הפטור המוצע בסעיף זה תסייע בהורדת עלויות גיוס האשראי של חברות ישראליות וזאת כתחליף לפניה לאפיק גיוס הון ודילול המחזיקים.

עם זאת, יש לציין שעל אף היתרונות האמורים, מבחינה פיסקלית, מתן פטור ממס למוסד הפיננסי הזר כרוך בשחיקה של בסיס המס בישראל. זאת מכיוון שהריבית שמשלמת החברה הטכנולוגית הישראלית תנוכה מהכנסתה החייבת ותקטין את חבות המס שלה, ומנגד, על ההכנסות מהריבית לא ישולם מס בישראל. על כן, מוצע כי ההטבה לעיל תינתן לחברות טכנולוגיה ישראליות בכפוף לעמידה בתנאים המפורטים בסעיף, שמטרתם לגרר אותה, הכול כמפורט להלן.

לא תהיה זכאית לניכוי או הפחתה של סכומים שהוציאה לרכישת נכסים שהיו בבעלות החברה המזכה בתחילת שנת השגת השליטה (לדוגמה, לפי תקנות מס הכנסה (פחת), 1941, או לפי חוק עידוד התעשייה (מסים), התשכ”ט-1969), ושהמחיר המקורי של הנכסים בידי החברה הרוכשת יהיה אפס.

כמו כן, מוצע לקבוע שהחברה הרוכשת לא תהיה רשאית לנכות סכומים ששילמה בעד רכישת נכסים מהחברה המזכה בתקופה שממועד הרכישה הראשונה עד תום תקופת ההפחתה, בלי תלות במועד שבו נרכשו בידי החברה המזכה. לבסוף, מכיוון שתשלום בעבור שכירות או תמלוגים מהווה, מבחינה כלכלית, תחליף לתשלום בעבור רכישת הנכס, מוצע לקבוע שלא יהיה ניתן לנכות לצורכי מס גם תשלומים ששולמו בעבור שכירות או תמלוגים של נכסים כאמור.

סעיף 6 מוצע לקבוע שגוף פיננסי זר יהיה פטור ממס על כללי הכנסתו כאשר הוא מקבל תשלומי ריבית, דמי ניכיון או הפרשי הצמדה (להלן – ריבית) מחברה טכנולוגית ישראלית העומדת בתנאים הקבועים בסעיף. חברות טכנולוגיות ישראליות גדולות המעוניינות בהמשך צמיחה וזקוקות לסכומי מימון גבוהים, בלא דילול אחזקותיהן בחברה. מימון זה מצריך בניית חוב ייחודי המותאם למאפיינים של חברות טכנולוגיות, אשר בשל מורכבות החוב והסיכון הגלום בו, מתאפיינין בשיעורי ריבית גבוהים משמעותית מהמקובל בשוק. אפשרויות המימון של חברות הטכנולוגיה הישראליות מצומצמות לעומת האפשרויות שיש לחברות דומות הפועלות במדינות אחרות, מכיוון שהמלווים הישראלים אינם בעלי ידע וניסיון בעיצוב חוב ייחודי זה.

כאשר חברות כאמור פונות למלווים זרים, אשר הם בעלי המומחיות בהעמדת חוב מסוג זה, אותם מלווים

⁷ ס”ח התשכ”ג, עמ’ 156.

”גוף פיננסי” – כל אחד מאלה:

(1) תאגיד בנקאי ותאגיד עזר כהגדרתם בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ”א-1981⁸;

(2) בעל רישיון מנהל תיקים כמשמעותו בחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ”ה-1995⁹;

(3) גוף מוסדי כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ”א-1981¹⁰;

(4) בעל רישיון למתן אשראי כהגדרתו בסעיף 11א לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע”ו-2016¹¹ (להלן – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים);

(5) בעל רישיון למתן שירותי פיקודן ואשראי כהגדרתו בסעיף 25א לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים;

”גוף פיננסי תושב חוץ” – גוף העוסק בפעילות דומה לפעילות שבה עוסק גוף מהגופים המנויים בהגדרה ”גוף פיננסי”, שהוא תושב מדינה גומלת כמשמעותה בסעיף 196 לפקודה, ושאינו לו או לקרובו תאגיד או מפעל קבע בישראל שעיסוקם מתן הלוואות בסכומים מהותיים;

”הון מניות” – הון המניות שהונפק ונפרע;

”הלוואה” – לרבות הלוואה שנתנו כמה מלווים באותו חוזה הלוואה;

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף קטן (א)

על פי המוצע כוללת ההגדרה בנקים, קופות גמל, חברות ביטוח, בעלי רישיון למתן אשראי וגופים דומים לאלה, הפועלים במדינה זרה.

עוד מוצע לקבוע שגוף פיננסי תושב חוץ חייב להיות תושב של מדינה גומלת, שהיא מדינה שיש לה הסכם בין-לאומי עם מדינת ישראל להקלה ממסי כפל. תנאי זה נועד להגביל את ההטבה לגופים פיננסיים שהם תושבים של מדינות שאינן מקלטי מס, ושיש בין רשויות המס שלהן ובין רשות המסים בישראל מנגנון לחילופי מידע.

לבסוף, מוצע לקבוע שאם לגוף הפיננסי הזר או לקרובו, יש תאגיד או מפעל קבע בישראל (Permanent Establishment), שעיסוקם מתן הלוואות בסכומים מהותיים, הוא לא יוכל ליהנות מההטבה. החשש בהקשר הזה הוא הסטה של הלוואות שהיו ניתנות בידי הגוף הישראלי לגוף תושב חוץ משיקולי מיסוי.

להגדרה ”הלוואה” – ההטבה בסעיף זה ניתנת רק בשל הלוואה שמתקיימים בה תנאים מסוימים, לרבות דרישה לסכום הלוואה מסוים. מוצע לקבוע שהסכום ייקבע בהתייחס לחווה הלוואה מסוים, ולא בהתייחס לכל מלווה ומלווה. המשמעות היא שאם יהיו כמה מלווים שיתנו הלוואה יחד בחווה הלוואה אחת, יראו אותה לצורך ההסדר המוצע בסעיף זה כהלוואה אחת.

מוצעות הגדרות למונחים שנעשה בהם שימוש בסעיף.

להגדרות ”גוף פיננסי” ו”גוף פיננסי תושב חוץ” – הגוף הפיננסי הוא נותן הלוואה לחברה הישראלית, ומי שלמעשה יקבל את הפטור ממס מבחינה רשמית. ההגדרה נועדה לכלול גופים גדולים ומפוקחים שעיסוקם במתן הלוואות, כגון בנקים, קופות גמל, חברות ביטוח ובעלי רישיון למתן אשראי. ההגדרה למעשה מחריגה גופים נוספים שעיסוקם במתן הלוואות כמו קרנות השקעה לסוגיהן, שריבית המשולמת להן לא תהיה פטורה ממס. קרנות אלה בדרך כלל נותנות הלוואות מורכבות יותר, משתתפות ברווחים, והקשר ביניהן לבין חברות המלוות הוא שונה מהקשר שבין גוף פיננסי ללווים. ההתמקדות בגופים הפיננסיים הגדולים אף מקילה את אכיפת הסדר ההטבה, ומפחיתה את החשש מניצול ההטבה לרעה לצורך תכנון מס בלתי לגיטימי.

מוצע להגדיר גוף פיננסי תושב חוץ כגוף העוסק בפעילות דומה לפעילות שבה עוסק גוף פיננסי בישראל. יש צורך בהגדרה זו מכיוון שההגדרה של גוף פיננסי מבוססת על הדין בישראל, וההסדרה של פעילות של גופים פיננסיים במדינות זרות נעשית באמצעות חקיקה והסדרה שונה.

⁸ ס”ח התשמ”א, עמ’ 252.

⁹ ס”ח התשנ”ה, עמ’ 416.

¹⁰ ס”ח התשמ”א, עמ’ 208.

¹¹ ס”ח התשע”ו, עמ’ 1098.

“חברה מוטבת” – חברה מועדפת בעלת מפעל טכנולוגי שמתקיים בה אחד מאלה:

(1) מנייתיה אינן רשומות למסחר בבורסה בישראל, ומתקיים בה אחד מאלה:

(א) יחידים תושבי ישראל מחזיקים, ביום הקובע, במישרין או בעקיפין, ב־5% לפחות מהון המניות שלה;

(ב) אם מנייתיה רשומות למסחר בבורסה מחוץ לישראל – יחידים תושבי ישראל מחזיקים, ביום הקובע, במישרין או בעקיפין, ב־5% לפחות מהון המניות שלה שאינו רשום למסחר כאמור;

(2) מנייתיה רשומות למסחר בבורסה בישראל;

“היום הקובע” – אחד מאלה, לפי העניין:

(1) לעניין מניות הרשומות למסחר בבורסה מחוץ לישראל – ביום האחרון של הרבעון שקדם למועד מתן ההלוואה;

(2) לעניין מניות שאינן רשומות למסחר בבורסה מחוץ לישראל – בכל יום מ־12 החודשים שקדמו למועד מתן ההלוואה;

“יחסים מיוחדים” – כהגדרתם בסעיף 3(י) לפקודה;

“מניה” – לרבות זכות לרכישת מניה;

“ריבית” – לרבות הפרשי הצמדה ודמי ניכיון;

“תקופת ההלוואה” – תקופה שתחילתה בשנת המס שבה חל מועד מתן ההלוואה, וסיומה בסוף שנת המס שבה הסתיים פירעון ההלוואה.

(ב) ריבית שמשלמת חברה מוטבת לגוף פיננסי תושב חוץ בשל הלוואה שקיבלה ממנו, תהיה פטורה ממס, אם התקיימו כל אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

מניות שאינן נסחרות בבורסה. מכיוון שמניות שנסחרות בבורסה נסחרות באופן תדיר, מוצע לקבוע שהבחינה של ההחזקה הישראלית כאמור תיעשה ביום האחרון של הרבעון שקדם ליום מתן ההלוואה. בחברות שאינן נסחרות בבורסה, מוצע לבחון את ההחזקה בכל יום מ־12 החודשים שקדמו ליום מתן ההלוואה, כך שנדרש שלפחות בשנה שלמה שלפני יום ההלוואה, שיעור הישראלים שהחזיקו בחברה עמד על 5% לפחות.

להגדרה “תקופת ההלוואה” – חלק מהתנאים למתן הפטור לפי סעיף זה צריכים להתקיים במשך כל תקופת ההלוואה. לצורך כך, מוצע להגדיר את תקופת ההלוואה כתקופה שתחילתה בשנת המס שבה חל מועד מתן ההלוואה, וסיומה בסוף שנת המס שבה הסתיים פירעון ההלוואה.

לסעיף קטן (ב)

מוצע לקבוע שריבית שמשלמת חברה מוטבת לגוף פיננסי תושב חוץ בשל הלוואה שקיבלה ממנו, תהיה פטורה ממס, אם התקיימו כל התנאים המפורטים בפסקאות (1) עד (8) בנוסחן המוצע, ובכלל זה התנאים המפורטים להלן:

להגדרה “חברה מוטבת” ו“היום הקובע” – חברה מוטבת היא החברה הישראלית שמקבלת את סכום ההלוואה ומשלמת ריבית בשל סכום זה. אומנם מבחינה רשמית החברה המוטבת היא לא זו שמקבלת את ההטבה (כי מקבל הריבית הוא מי שחייב במס עליה), אבל מבחינה כלכלית ההטבה תגולגל אליה, כך שהיא תיהנה מההטבה.

מוצעים כמה תנאים שחברה צריכה לעמוד בהם כדי להיחשב לחברה מוטבת. ראשית, נדרש שהיא תהיה חברה מועדפת בעלת מפעל טכנולוגי, שמחזיקים בה ישראלים בשיעור של 5% לפחות או שהיא נסחרת בבורסה בישראל. על פי המוצע, לצורך הבחינה אם מחזיקים בה 5% ישראלים כאמור, יהיה ניתן שלא לקחת בחשבון אחזקות ציבוריות בחברה. כך, אם חברה נסחרת בבורסה מחוץ לישראל ויחידים תושבי ישראל מחזיקים בה, ב־5% לפחות מהון המניות שלה שאינו רשום למסחר בבורסה, היא תוכל להיחשב חברה מוטבת, וזאת בלא תלות בשיעור של המחזיקים הישראלים מכלל המניות שלה (הכוללות גם מניות נסחרות בבורסה).

מוצע לבחון את שיעור ההחזקה במניות החברה כאמור, במועד שונה לגבי מניות הנסחרות בבורסה ולגבי

- (1) החברה המוטבת הודיעה לפקיד השומה כי היא בוחרת שיחולו לגביה הוראות סעיף זה, בהודעה שצורפה לדוח שהגישה לפי סעיף 131 לפקודה לגבי שנת המס שבה שילמה לראשונה ריבית לגוף הפיננסי בשל ההלוואה;
- (2) הכנסתה הטכנולוגית של החברה המוטבת בשנת המס שקדמה לתקופת ההלוואה עלתה על 30 מיליון שקלים חדשים;
- (3) הסכום שניתן כהלוואה, במזומן, הוא 10 מיליון דולר ארה"ב או יותר; אם הסכום אשר ניתן כהלוואה כאמור היה במטבע שאינו דולר ארה"ב, הוא יומר לדולר ארה"ב לפי שער החליפין של אותו מטבע ביום האחרון של החודש שלפני מתן ההלוואה; לעניין זה, "שער החליפין" – כהגדרתו בסעיף 5(ד3);
- (4) לא התקיימו יחסים מיוחדים בין החברה המוטבת לגוף הפיננסי בכל תקופת ההלוואה, ובמהלך ארבע השנים שקדמו לתקופת ההלוואה;
- (5) הסכום שניתן לחברה המוטבת כהלוואה משמש אותה למימון פעילותה, לרבות לשם רכישת חברות;
- (6) לא התקיים במפעל הטכנולוגי שבבעלות החברה המוטבת, בתקופת ההלוואה, אף אחד מאלה:

(א) מספר עובדיו בישראל בשנת המס האמורה קטן ב-20% או יותר מממוצע מספר עובדיו בישראל בשתי שנות המס שקדמו לתקופת ההלוואה, אלא אם כן הוא קטן בשיעור הצמצום במספר העובדים הכולל בקבוצת החברות שנמנה עימה המפעל, בישראל ומחוץ לישראל, בשנת המס האמורה, ביחס לממוצע מספר העובדים האמור בשתי שנות המס שקדמו לתקופת ההלוואה;

(ב) עלות שכר עובדיו בישראל בשנת המס האמורה הייתה קטנה ב-20% או יותר מממוצע עלות השכר האמורה בשתי שנות המס שקדמו לתקופת ההלוואה, אלא אם כן היא קטנה בשיעור הצמצום בעלות הכוללת של שכר העובדים בקבוצת החברות שנמנה עימה המפעל, בישראל ומחוץ לישראל, בשנת המס האמורה, ביחס לממוצע עלות השכר האמורה בשתי שנות המס שקדמו לתקופת ההלוואה;

- (7) בתקופת הוראת השעה תנאי ההלוואה אושרו וסכום ההלוואה הועבר במלואו לחברה המוטבת;

ד ב ר י ה ס ב ר

4. ההלוואה תיועד לשמש את פעילות המפעל הטכנולוגי במישרין או בעקיפין, לרבות לשם רכישת חברות, אבל לא לצרכים אחרים, כדוגמת חלוקת דיבידנדים לבעלי המניות;

5. הפטור יינתן רק אם החברה המוטבת אינה מצמצמת את פעילותה בישראל בתקופת ההלוואה. זאת, בדומה לתנאי הקבוע לעיל בסעיף 5 לגבי ההטבה ברכישת מניות של חברת חוץ מזכה;

6. תנאי ההלוואה יאושרו במהלך תקופת הוראת השעה, וסכום ההלוואה במזומן יועבר לידי החברה המוטבת במהלך אותה תקופה.

1. החברה הישראלית תגיש בקשה שלפיה היא מעוניינת שעל ההלוואה יחולו הוראות סעיף זה, ולדוח השנתי שתגיש לגבי כל אחת משנות המס שבתקופת ההלוואה, יצורף אישור רואה חשבון על התקיימות התנאים שבסעיף קטן זה;

2. ההטבה תינתן רק לחברות טכנולוגיות גדולות שהכנסתן הטכנולוגית בשנת המס שקדמה לשנה שבה לקחו את ההלוואה, עלתה על 30 מיליון שקלים חדשים, ושסכום ההלוואה עצמה גבוה מ-10 מיליון דולר ארה"ב שעובר במזומן לחברה. זאת במטרה לוודא שההטבה ניתנת רק בעבור הלוואות אסטרטגיות שיש קושי לקבל בישראל;

3. ההטבה תינתן רק אם הלווה והמלווה אינם צדדים קשורים במהלך תקופת ההלוואה, וגם לא במהלך 4 השנים שקדמו למתן ההלוואה;

(8) לדוח שהגישה החברה המוטבת לפי סעיף 131 לפקודה, לגבי כל אחת משנות המס בתקופת ההלוואה, צורף אישור רואה חשבון על התקימות התנאים שבסעיף קטן זה.

(ג) על אף האמור בסימנים ב' ו-ג' בפרק ראשון לחלק י' לפקודה, בעת תשלום ריבית הפטורה ממס לפי סעיף זה למוסד פיננסי תושב חוץ, תנכה החברה המוטבת מס בשיעור של 0%.

(ד) (1) לא התקיים תנאי מהתנאים האמורים בסעיף קטן (ב)(5) עד (7), תהיה החברה המוטבת חייבת במס בסכום שהייתה חייבת לנכות לולא האמור בסעיף קטן (ג), בתוספת הפרשי הצמדה וריבית ממועד הניכוי עד מועד התשלום בפועל.

(2) מצא פקיד השומה כי לא התקיים תנאי מהתנאים האמורים בסעיף קטן (ב)(5) עד (7), יודיע על כך לחברה המוטבת ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 5(ו)2, בשינויים המחויבים.

(3) חוב של החברה המוטבת לפי פסקה (1), יראו אותו מס כמשמעותו בפקודה ויחולו עליו הוראות הפקודה לעניין שומה וגבייה.

7. סמכויות (א) כל הסמכויות הנתונות לפי הפקודה לפקיד השומה או למנהל לצורך פיקוח על ביצוע ההוראות לפי הפקודה ואכיפתן, יהיו נתונות לו לצורך פיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק זה ואכיפתן.

(ב) סמכות המנהל לקבוע טפסים לפי סעיף 240ב לפקודה תהיה נתונה לו גם לצורך ביצוע חוק זה.

8. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה. ביצוע

9. תיקון חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 220 והוראות תשע"ו-2016¹², בסעיף 2 – (1) ברישה, במקום "יום א'" בתמוז התשפ"ב (30 ביוני 2022) "יבוא יום א'" בטבת התשפ"ח (31 בדצמבר 2028); תיקון חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 220 והוראות שעה)

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 7 אף על פי שההטבות המוצעות בחוק זה אינן מעוגנות בפקודה אלא בחוק נפרד, הן מהוות הטבות במס הכנסה, ועל כן מוצע להקנות למנהל, לצורך פיקוח על ביצוע החוק המוצע ואכיפתו, את כלל הסמכויות הנתונות לו לצורך ביצוע הפקודה ואכיפתה, לרבות הסמכות לקבוע טפסים לפי סעיף 240ב לפקודה.

סעיף 8 מוצע לקבוע ששר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא יהיה רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.

סעיף 9 ביום י"ח באדר ב' התשע"ו (28 במרס 2016) פורסמה הוראת שעה התשע"ו, אשר קבעה כי

בתקופה שמיום כ"ה בסיוון התשע"ז (1 ביולי 2016) עד ליום א' בתמוז התשפ"ב (30 ביוני 2022) (להלן – התקופה הקובעת), יקראו את הפקודה כאילו נוסף לה סעיף 92א שלפיו סכום השקעה מזכה במניה של חברת מחקר ופיתוח, עד לגובה של 5 מיליון שקלים חדשים, יוכר למשקיע כהפסד הון בשנת המס שבה ביצע את ההשקעה, ובלבד שהתקיימו שני התנאים האלה: סכום ההשקעה שולם במסגרת הנפקה לציבור של החברה בבורסה בישראל

לסעיף קטן (ג)

בסימנים ב' ו-ג' בפרק ראשון לחלק י' לפקודה, ובתקנות מכוח אותם סימנים, מוסדרות חובות ניכוי במקור החלות על מי שמשלם ריבית. מוצע לקבוע שבעת תשלום ריבית הפטורה ממס לפי סעיף זה למוסד פיננסי תושב חוץ, תנכה החברה המוטבת מס בשיעור של 0%, חלף השיעור הקבוע בסימנים האמורים. כך, מצד אחד, לא תחול חובת תשלום מס באמצעות ניכוי במקור, ומצד שני רשות המסים תקבל דיווח רציף על תשלומי הריבית הזכאים להטבה לפי סעיף זה.

לסעיף קטן (ד)

סעיף קטן זה עניינו בהשלכות של הפרת התנאים הקבועים בסעיף קטן (ב) המוצע. לפי המוצע, ההטבה תתבטל למפרע, והחברה המוטבת תהיה חייבת במס בסכום שהייתה חייבת לנכות לולא ההטבה בסעיף זה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית. כמו כן מוצע להסדיר את התנאים הפרוצדורליים לביטול ההטבה, שמתגברים על הסעיפים הכלליים לעניין מועד עריכת השומה בפקודה.

¹² ס"ח התשע"ו, עמ' 648.

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) בהגדרה "חברת מחקר ופיתוח", בפסקה (4), במקום "200 מיליון" יבוא "100 מיליון";

(2) בהגדרה "התקופה הקובעת", אחרי "עד יום כ"ז בסיוון התשע"ט (30 ביוני 2019)" יבוא "וכן התקופה שמיום תחילתו של חוק לעידוד תעשייה עתירת ידע, התשפ"ב–2022, עד יום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025)";

(ב) בסעיף קטן (ה), במקום "התקופה הקובעת" יבוא "תקופת ההטבה".

ד ב ר י ה ס ב ר

מתחילה כמפורט לעיל, ואילו ההטבה המוצעת לפי סעיף 92 לפקודה כנוסחו בהוראת השעה התשע"ו, כתיקונה המוצע בסעיף זה, תינתן בעבור השקעה בחברות בשלות הרבה יותר, שכבר מונפקות בכורסה.

נוסף על הארכת תקופת הוראת השעה, מוצע לתקן את ההגדרה "חברת מחקר ופיתוח" בסעיף 92 האמור, כך שההטבה תחול בהשקעה במניות של חברות שהשווי שלהן הוא בין 100 מיליון שקלים חדשים למיליארד שקלים חדשים, וזאת במקום שווי מינימלי של 200 מיליון שקלים חדשים, כפי שקבוע היום באותו סעיף.

זאת ועוד, מוצע לתקן את סעיף קטן (א) בסעיף 92 לפקודה כך שיובהר שהתנאי באותו סעיף קטן צריך להתקיים בתקופת ההטבה – תקופה של שלוש שנות מס החל משנת המס שבה בוצעה ההשקעה, ולא בתקופה הקובעת – תקופה המסתיימת לפי הסעיף בנוסחו היום בסוף חודש יוני 2022.

לפי התיקון המוצע של סעיף 92 האמור, יסתיים התוקף של כלל ההטבות הניתנות, הן בחוק זה והן בפקודה, במקביל, כך שיהיה אפשר במועד זה לשקול את המשך ההסדרים הנוגעים להטבות מס בשל השקעות בחברות מחקר ופיתוח מתוך ראייה כוללת.

במהלך התקופה הקובעת ואין מדובר בהימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותה (להלן – השקעה מזכה בחברה נסחרת). כאמור, סעיף 92 האמור קבע כי ההטבה תינתן רק לגבי הנפקות שנעשו עד סוף התקופה הקובעת. תקופה זו הסתיימה ביום כ"ז בסיוון התשע"ט (30 ביוני 2019). לכן החל מאותו מועד השקעות חדשות אינן יכולות לקבל את ההטבה.

מוצע להאריך את תוקפה של הוראת שעה התשע"ו וכן להוסיף תקופה נוספת לתקופה הקובעת שהוגדרה בסעיף 92 לפקודה כנוסחו בהוראת השעה, כך שההטבה למשקיע בחברת מחקר ופיתוח תינתן בתנאים המפורטים באותו סעיף על השקעות חדשות במסגרת הנפקה של חברות למסחר, שייעשו החל ביום תחילתו של החוק המוצע ועד יום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025) (להלן – התקופה הנוספת).

משמעות התיקון היא כי סכום השקעה מזכה בחברה נסחרת שתיעשה בתקופה הנוספת, יוכר למשקיע באופן שוטף, במקום הכרה בהשקעה כאמור רק בעת מכירת המניות. למעשה מדובר בהטבה כלכלית דומה מאוד להטבה המוצעת בסעיף 2 להצעת חוק זו, לגבי השקעה במניות של חברת מו"פ. ההבדל המשמעותי בין שני ההסדרים הוא השלב שבו נמצאת החברה שבה מתבצעת ההשקעה. לפי ההסדר המוצע בסעיף 2 להצעת החוק מדובר בחברה